

Skatteutskottets betänkande

1998/99:SkU10

Inkomstskatter, fastighetsbeskattning, m.m.

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet motioner från den allmänna motionstiden som rör inkomstbeskattningen och beskattningen av fastigheter.

Utskottet avstyrker samtliga motioner och hänvisar i flera fall till de pågående skatteöverläggningarna och Fastighetsbeskattningsutredningens arbete. Bostadsutskottet har avgivit ett yttrande över de frågor som rör fastighetsbeskattningen.

Till betänkandet har fogats 23 reservationer (m, v, kd och c) och två särskilda yttranden (m och v).

Motionerna

1997/98:N302 av Kjell Ericsson (c) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om särskilt avdrag för dem som saknar allmänna kommunikationsmedel och för dem som har långa avstånd till basservice.

1998/99:K354 av Murad Artin m.fl. (v) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att Sverige även om en gemensam stadga införs under alla förhållanden bör kräva rätten att självständigt kunna ta ut skatt för de EU-parlamentariker som valts i Sverige.

1998/99:Sk307 av Holger Gustafsson m.fl. (kd) vari yrkas

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att fastighetsskatt på tomträttsmark avskaffas för tomträttshavare.

1998/99:Sk308 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari yrkas

19. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att motverka svartarbete och skatteundandraganden,
20. att riksdagen beslutar avskaffa generalklausulen.

1998/99:Sk603 av Inger René och Kent Olsson (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inrättande av fastighetstaxeringsnämnder med lokalt inflytande,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att sänka fastighetsskatten,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att halvera tomtvärdet.

1998/99:Sk611 av Marianne Andersson och Margareta Andersson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om införande av ett ”idrottskonto”.

1998/99:Sk612 av Nils Fredrik Aurelius och Ola Karlsson (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om nödvändigheten av att skattekilarna inom den privata tjänstesektorn elimineras,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om nödvändigheten av att förmånsbeskattningen av familjetjänster reduceras.

1998/99:Sk613 av Siw Persson (fp) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till lagändringar om att kostnader för eget kampanjmaterial upp till en viss summa, förslagsvis 20 000 kr, skall vara avdragsgilla.

1998/99:Sk614 av Ulf Björklund (kd) vari yrkas att riksdagen beslutar om sådan ändring i lagen om skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostadshus, att också fastighetsägare som använder egen arbetskraft skall vara berättigade till skattereduktion.

1998/99:Sk615 av Ingvar Eriksson och Ola Karlsson (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till ändring i värderingsunderlaget för fastighetstaxeringen i enlighet med vad som anförts i motionen.

1998/99:Sk617 av Laila Bäck m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en utjämning av skattebelastningen över åren vid produktion av vattenkraft.

1998/99:Sk618 av Göte Jonsson och Ingvar Eriksson (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om underhåll av mangårdsbyggnader.

1998/99:Sk621 av Ingvar Eriksson (m) vari yrkas

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag om ökat bilavdrag för arbetsresor i enlighet med vad som anförts i motionen.

1998/99:Sk623 av Ulf Björklund (kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fastighetsskatt på tomträttsmark.

1998/99:Sk631 av Patrik Norinder (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av nya villkor för kompetensinvesteringar,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om individuella kompetenskonton,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om avdragsrätt för kompetensinvesteringar,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vinstperiodisering för kompetensinvesteringar,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om finansiering av förslagen.

1998/99:Sk632 av Anna Åkerhielm (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till sådan ändring i skattelagstiftningen att tjänstesektorn får möjlighet att expandera.

1998/99:Sk634 av Christel Anderberg (m) vari yrkas att riksdagen i enlighet med vad som anförts i motionen hos regeringen begär ett förslag angående slopande av tvåårsgränsen för avdrag för kostnader för dubbel bosättning.

1998/99:Sk635 av Karin Falkmer (m) vari yrkas att riksdagen beslutar att treårsgränsen för avdragsrätt för dubbelt boende avskaffas i enlighet med vad som anförts i motionen.

1998/99:Sk648 av Dan Ericsson (kd) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att Östergötland bör bli försökslän för lägre tjänsteskatte.

1998/99:Sk649 av Holger Gustafsson (kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en utredning med uppgift att inför 2000 reformera det svenska skattesystemet med målsättningen att minska såväl de internationella som de nationella incitamenten till skattebrott.

1998/99:Sk650 av Bo Lundgren m.fl. (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag om regler för tillfälligt arbete, dubbel bosättning m.m. i enlighet med vad som anförts i motionen.

1998/99:Sk653 av Carl Erik Hedlund (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om avdragsrätt för donationer till ideella organisationer.

1998/99:Sk655 av Elizabeth Nyström och Lars Björkman (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om införandet av ett avdrag för hushålls- och tomttjänster.

1998/99:Sk656 av Kia Andreasson (mp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förmånsvärdet på bilar som tankas med alternativa bränslen.

1998/99:Sk667 av Runar Patriksson (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ökad avdragsrätt för användning av egen bil i arbetet.

1998/99:Sk670 av Per Westerberg m.fl. (m) vari yrkas

4. att riksdagen hos regeringen begär förslag till utökade möjligheter till personliga "fallskärmar" genom pensionsförsäkringar.

1998/99:Sk671 av Gudrun Schyman m.fl. (v) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om statlig och kommunal verksamhet (avsnitt 2),

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skattepolitiken som ett fördelningspolitiskt redskap (avsnitt 3.1),

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en röd skatteväxling (avsnitt 3.2),

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om sänkt skatt på arbetskraft (avsnitt 4.2),

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om grön skatteväxling (avsnitt 4.4),

10. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skatteuttaget och sysselsättningen (avsnitt 4.5).

1998/99:Sk672 av Marianne Andersson m.fl. (c,m,kd,fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att bilar som är arbetsredskap i näringsverksamhet undantas från förmånsbeskattning,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att vid beräkningar av förmånsvärde för fordon som inte är arbetsredskap större hänsyn tas till det faktiska värdet av förmånen.

1998/99:Sk674 av Margit Gennser (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär en utredning om en avdragsrätt för pensionssparande som är knutet till livstiden och inte kalenderåret i enlighet med vad som anförts i motionen.

1998/99:Sk675 av Torgny Danielsson och Jarl Lander (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av tillämpningsföreskrifter om reseavdrag för vissa idrottsfunktionärer.

1998/99:Sk676 av Karl-Göran Biörsmark och Elver Jonsson (fp) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag om avdragsrätt för vissa gåvor till ideellt och humanitärt arbete.

1998/99:Sk677 av Tuve Skånberg (kd) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär att en parlamentarisk utredning tillsätts för att lägga förslag till utformning av regler för skatteavdrag för gåvor till ideella föreningar och liknande ändamål.

1998/99:Sk678 av Caroline Hagström (kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ändrade avdragsmöjligheter för personvalskampanjkostnader.

1998/99:Sk679 av Helena Höij (kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fastighetsskatt på tomt-rättsmark.

1998/99:Sk680 av Inger Strömbom (kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att reglerna för fastighetsskatt förändras så att energibesparande åtgärder inte leder till höjd skatt.

1998/99:Sk682 av Marie Granlund och Lars-Erik Lövdén (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts

om en utvärdering av konsekvenserna av den nya gränsgångarregeln mellan Sverige och Danmark.

1998/99:Sk683 av Anders Karlsson och Bengt Silfverstrand (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om gränsgångare.

1998/99:Sk706 av Inger Segelström m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att öka tillväxten inom tjänstesektorn.

1998/99:Sk707 av Dan Ericsson (kd) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fastighetstaxeringen.

1998/99:Sk709 av Kia Andreasson (mp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om betydelsen av att bytesringar stimuleras,

2. att riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till skatteregler för bytesringar i enlighet med vad i motionen anförts.

1998/99:Sk710 av Laila Bäck m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ändrade skatteregler för säsonganställda.

1998/99:Sk714 av Rune Berglund och Berit Andnor (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående biodling och att detta beaktas i samband med de kommande samtalen om skattesystemets utformning.

1998/99:Sk715 av Tuve Skånberg och Holger Gustafsson (kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att återinföra en fast gräns på 15 bisamhållen under vilken inte skattskyldighet föreligger.

1998/99:Sk730 av Torgny Danielsson och Hans Karlsson (s) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att se över förmånsbeskattningen av fordon för funktionshindrade.

1998/99:Sf214 av Ulf Kristersson m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av sänkta skatter,

4. att riksdagen beslutar införa en skattereduktion för hemnära tjänster i enlighet med vad som anförts i motionen.

1998/99:So381 av Sten Tolgfors (m) vari yrkas

2. att riksdagen hos regeringen begär en utredning om införande av avdragsrätt för gåvor till de ideella hjälporganisationerna i enlighet med vad som anförts i motionen.

1998/99:Ub801 av Birger Schlaug m.fl. (mp) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ändring i gällande skattelagstiftning i syfte att stimulera föräldraaktivitet vid kommunala förskolor.

1998/99:T818 av Carl Bildt m.fl. (m) vari yrkas

7. att riksdagen hos regeringen begär förslag om förändrad beskattning av personaloptioner i enlighet med vad som anförts i motionen.

1998/99:MJ238 av Alf Svensson m.fl. (kd) vari yrkas

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skatteväxling.

1998/99:MJ749 av Lennart Daléus m.fl. (c) vari yrkas

27. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skatteväxling.

1998/99:MJ803 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari yrkas

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en fortsatt grön skatteväxling.

1998/99:N230 av Rigmor Ahlstedt (c) vari yrkas

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om införande av lokala taxeringsnämnder.

1998/99:N238 av Lennart Daléus m.fl. (c) vari yrkas

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om sänkt skatt på arbete och företagande.

1998/99:N274 av Göran Hägglund m.fl. (kd) vari yrkas

13. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skatteväxling från statlig fastighetskatt på vattenkraftsstationer till kommunal fastighetsavgift.

1998/99:N326 av Per Westerberg och Göran Hägglund (m,kd) vari yrkas

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om beskattning av tjänstebilar,

54. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utredning av förutsättningarna för individuella kompetenskonton,

65. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om beskattning av hushållstjänster.

1998/99:N329 av Gunnar Hökmark (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts under avsnittet Att kunna leva på sin lön.

1998/99:N330 av Alf Svensson m.fl. (kd) vari yrkas

18. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av krafttag mot svartjobben.

1998/99:N332 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inriktningen på skattepolitiken.

1998/99:N334 av Matz Hammarström m.fl. (mp) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skattesystem som utvecklar näringslivet.

1998/99:N337 av Lennart Daléus m.fl. (c) vari yrkas

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om glesbygdsavdrag.

1998/99:A215 av Anne-Katrine Dunker och Patrik Norinder (m) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skatter och avgifter.

1998/99:A238 av Marianne Carlström m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en eventuell regelöversyn i syfte att underlätta tjänsteproduktion i hushållssektorn och som omfattar frivilligorganisationerna.

1998/99:A802 av Carl Bildt m.fl. (m) vari yrkas

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att införa skattereduktion för hemnära tjänster.

1998/99:A810 av Maria Larsson m.fl. (kd) vari yrkas

13. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om åtgärder för att få till stånd en fungerande marknad för tjänster riktade mot hushållen.

1998/99:A811 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari yrkas

12. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att reseavdrag skall få räknas på den tid det tar att köra barn till och från dagis.

1998/99:Bo235 av Gudrun Schyman m.fl. (v) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär nya och utvidgade utredningsdirektiv för Fastighetsskatteutredningen enligt vad som anförts i motionen.

1998/99:Bo237 av Ulla-Britt Hagström m.fl. (kd) vari yrkas

19. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ROT-program.

Yttrande från annat utskott

Bostadsutskottet har yttrat sig i ärendet. Yttrandet (1998/99:BoU2y) fogas som bilaga till detta betänkande.

Utskottet

Inledning

Utskottet har senast behandlat frågor om inkomstbeskattning i ett yttrande till finansutskottet i november 1998. Yttrandet finns fogat som bilaga 3 till finansutskottets betänkande 1998/99:FiU1 Utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna, m.m. I det ärendet behandlades motioner från den allmänna motionstiden i oktober 1998. Bl.a. ingick de skatteförslag som

Moderaterna, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Folkpartiet lagt fram i sina budgetalternativ för 1999. Vänsterpartiet och Miljöpartiet, som står bakom budgeten för 1999, redovisade den inriktning av skattepolitiken som de verkar för i särskilda yttranden i ärendet.

I detta betänkande behandlar utskottet de allmänna motionsyrkanden angående inkomstbeskattning och fastighetsbeskattning som återstår efter höstens budgetbehandling. På motsvarande sätt behandlas återstående allmänna motionsyrkanden om företagsbeskattning, moms och punktskatter i betänkandena 1998/99:SkU11–13.

Utredningar, m. m.

Skatteväxlingskommittén har i januari 1997 avlämnat sitt slutbetänkande Skatter, miljö och sysselsättning (SOU 1997:11). Kommittén har analyserat energi- och miljöskatternas miljöpåverkan och effekterna på näringslivets konkurrenskraft, sysselsättningen, effektiviteten i resursallokeringen och de offentliga finanserna. Kommittén har vidare analyserat förutsättningarna för och effekterna av olika slag av skatteväxling.

Tjänstebeskattningsutredningen har i Skatter, tjänster och sysselsättning (SOU 1997:17) bl.a. föreslagit att arbetsgivaravgifter och egenavgifter för egenföretagare avskaffas i tjänstebranscher som kan anses utgöra ett substitut till hemarbete och svartarbete.

Fastighetstaxeringsutredningen (Fi 1997:06) ser för närvarande över fastighetstaxeringen. Enligt direktiven skall utredaren undersöka om gällande regler på ett tillfredsställande sätt leder fram till att taxeringsvärdena återspeglar marknadsvärdena. Utredningen beräknas avsluta sitt arbete i september 1999 (dir. 1997:36).

Fastighetsbeskattningskommittén (Fi 1998:06) har i uppdrag att se över och utvärdera reglerna om fastighetsskatt, m.m. Kommitténs uppdrag omfattar i första hand fastighetsskatten på småhus och hyreshus. Kommittén beräknas avsluta sitt arbete vid årsskiftet 1999/2000 (dir. 1998:20).

Regeringen har under hösten 1998 inbjudit riksdagspartierna till överläggningar om skattepolitikens inriktning. Överläggningarna skall särskilt gälla frågan om det är möjligt att förbättra betingelserna för hög tillväxt och hög sysselsättning genom att stimulera arbete, företagande, utbildning och sparande med skattepolitiska åtgärder. Skatteöverläggningarna pågår för närvarande.

Inkomstbeskattningen

Motionerna

I flera motioner framställs yrkanden med den inriktning som *Moderata samlingspartiet* har redovisat i sitt budgetalternativ för 1999. I motion N329 yrkande 1 av Gunnar Hökmark (m) anförs att Sverige behöver en skattepolitik som gör att alltför få så mycket kvar efter skatt att de kan stå på egna ben och känna trygghet i den personliga välfärden. Sänkta skatter skulle enligt motion A215 yrkande 2 av Anne-Katrine Dunker och Patrik Norinder

(m) också minska den omfattande svarta sektorn som enligt motionärerna har utvecklats inom den privata tjänstesektorn. I motion Sk612 av Nils Fredrik Aurelius och Ola Karlsson (m) anförs att minskade skatteklar och större klarhet beträffande förmånsbeskattningen skulle skapa ett stort antal legala hushållstjänster och minska svartarbetet (yrkande 1). Motionärerna föreslår också att förmån av fri barnpassning, städning etc. åsätts ett schablonvärde på t.ex. 100 kr i timmen för att förenkla tillämpningen (yrkande 2). I motion Sf214 yrkande 1 av Ulf Kristersson m.fl. (m) anförs att ett extra grundavdrag på 10 000 kr per barn vid den kommunala beskattningen bör införas och att staten bör vidta åtgärder som ger utrymme för sänkta kommunalskatter. Vidare bör styrkta barnomsorgskostnader göras avdragsgilla i anslutning till att ett vårdnadsbidrag införs. I motion Sk632 av Anna Åkerhielm (m) begärs en ändring av skattereglerna som ger tjänstesektorn en möjlighet att expandera. I motion T818 yrkande 7 av Carl Bildt m.fl. (m) framställs ett yrkande om beskattningen av personaloptioner.

Några yrkanden gäller det förslag om en permanent skattereduktion på 50 % för rotarbeten och hushållstjänster som Moderaterna lagt fram tillsammans med Kristdemokraterna och Folkpartiet. Skattereduktion skall medges med 50 % av kostnaden inklusive moms för arbete som utförts i hemmet eller på den egna tomten. Skattereduktionen erhålls direkt vid inköp om tjänsten köps från ett företag. Yrkanden om en sådan skattereduktion framställs i motionerna A802 yrkande 8 av Carl Bildt m.fl. (m) och Sf214 yrkande 4 av Ulf Kristersson m.fl. (m). I motion Sk655 av Elizabeth Nyström och Lars Björkman (m) hemställs om en utvidgning av rotavdraget till hushålls- och tomttjänster. I motion N326 yrkande 65 av Per Westerberg och Göran Häggglund (m, kd) föreslås att en reduktion av arbetsgivaravgifter och moms för hushållsnära tjänster prövas i två län, varav ett storstadslän och ett glesbygdslän.

Vänsterpartiet anför i partimotion Sk671 av Gudrun Schyman m.fl. (v) att det är viktigt att kvaliteten i skola, vård och omsorg säkerställs innan ändringar på skatteområdet övervägs (yrkande 1). Höga marginalsatser utgör ett viktigt inslag när det gäller att öka sammanhållningen i samhället och stärka förtroendet för skattepolitiken (yrkande 2). En kombination av skattelättnader för låginkomsttagare och skattehöjningar för höginkomsttagare kan bidra till en ökad konsumtion. Sänkt skatt för små företag och höjd skatt för stora skulle ge en stimulans till småföretagen, som kan väntas stå för nya jobb i framtiden (yrkande 5). Sänkta arbetsgivaravgifter skulle kunna ge en ökad sysselsättning i personalintensiva branscher. Härvid bör dock branscher med egen växtkraft, t.ex. databranschen, inte vara aktuella, och förslag om avdrag eller sociala checkar för den som vill utnyttja tjänster i hemmet bör inte genomföras. Inom EU bör Sverige verka för ändringar i momsdirektivet som ger större möjligheter till sänkt skatt på tjänster (yrkande 6). Sverige bör skärpa beskattningen av sådan produktion och konsumtion som påverkar miljön negativt och intäkterna användas för att sänka skatten på arbete inom löneintensiva branscher (yrkande 8). Skattesänkningar bör ha en fördelningsprofil som ökar den totala efterfrågan och i första hand kompensera för det ökade uttaget av allmän pensionsavgift. Detta kan ske genom höjt grundavdrag för låga inkomster, ett permanent

förvärvsavdrag eller genom att den disponibla inkomsten ökas på annat sätt. En möjlighet kan vara en statligt finansierad kommunalskattesänkning (yrkande 10). Motionärerna har i annat sammanhang framställt ett yrkande om att den allmänna pensionsavgiften skall omvandlas till en förhöjd statlig inkomstskatt (motion 1998/99:Sf224).

Den inriktning av skattepolitiken som *Kristdemokraterna* redovisat i sitt budgetalternativ under hösten stöds i ett flertal yrkanden. I motion N330 yrkande 18 av Alf Svensson m.fl. (kd) anförs att en stor mängd vita jobb skulle kunna skapas inom tjänstesektorn för hushållstjänster om en permanent skattereduktion på 50 % genomförs i enlighet med Kristdemokraternas, Folkpartiets och Moderaternas gemensamma förslag. Vidare bör möjligheten för arbetsgivare att erbjuda förmån av hemservice förbättras genom att förmånsvärdet sätts ner från 187 kr till 120 kr per timme. Yrkanden om en sådan skattereduktion framförs även i motionerna Bo237 yrkande 19 av Ulla-Britt Hagström m.fl. (kd) och A810 yrkande 13 av Maria Larsson m.fl. (kd). I motion Sk648 yrkande 1 av Dan Ericsson (kd) hemställs att Östergötland får bli försökslän för lägre tjänsteskatte.

I motion Sk649 av Holger Gustafsson (kd) anförs att det är viktigt att komma till rätta med de problem som uppstår därför att Sverige har väsentligt högre skatter och andra skatteområden än grannländerna och att en skattepolitisk reform bör genomföras som minskar problemen och incitamenten till skattebrott. I motion MJ238 yrkande 5 av Alf Svensson m.fl. (kd) anförs att Skatteväxlingskommitténs slutsatser och förslag bör förverkligas och att Sverige inom EU bör verka för att enhällighet inte skall krävas för beslut om ekonomiska styrmedel för en bättre miljö.

Från *Centerpartiet* anförs i motion N238 yrkande 6 av Lennart Daléus m.fl. (c) att skatten och avgifterna på arbete måste sänkas för att ge människor chansen att utveckla sina idéer och att detta bör ske genom en skatteväxling med sänkt skatt på arbetskraft och höjd skatt på miljöskadliga verksamheter. I motion MJ749 yrkande 27 av Lennart Daléus m.fl. (c) anförs att de svenska skatterna på utsläpp kan utvecklas ytterligare. T.ex. saknas ännu någon form av ekonomiskt styrmedel vid utsläpp i vatten. Det finns också enligt motionärerna skäl att utveckla miljöskatterna på naturresurser, som exempelvis användning av färskvatten. En sådan utveckling skulle kunna ge en bredare bas för miljöskatterna och utgöra grunden för en skatteväxling från arbete till naturresurser och miljöpåverkan som leder till ett radikalt annorlunda förhållande mellan skattenivåerna på olika produktionsfaktorer.

I *Folkpartiets* partimotion Sk308 yrkande 19 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) anförs att en politik med skattelättnader för hushållstjänster, slopad förtida moms och sänkta arbetsgivaravgifter inom den privata tjänstesektorn innebär ett viktigt steg mot ett samhälle där hederligt arbete lönar sig bättre. Färre och enklare regler för företag leder också i denna riktning. I motion N332 yrkande 1 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) redovisas de förslag som ingår i en sådan skattepolitik. Regjäla skattelättnader för hushållstjänster, slopat tredje steg i skatteskalen, slopad dubbelbeskattning av aktier, sänkt förmögenhetsskatt, slopade socialavgifter på vinstandelar och höjd avdragsrätt för pensionssparande. Vidare bör nystartade företag få uppskov med bolags-

skatten, den förtida momsinsbetalningen och skattetillägget vid fel i momsredovisningen slopas samt generösare avdragsregler införs för företagare med hemmet som arbetsplats. I motion MJ803 yrkande 8 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) anförs att en grön skatteväxling förutsätter att de miljöskatter som tas ut på miljöstörande verksamhet innebär motsvarande sänkningar av skatten på andra områden. Industrins internationella konkurrenskraft måste beaktas. Miljöskatterna får inte driva företagen att lägga sin verksamhet utomlands.

Miljöpartiets yrkanden om en socialekologisk skatteväxling som medför sänkta skatter på arbete och höjda miljörelaterade skatter stöds i motion N334 yrkande 2 av Matz Hammarström m.fl. (mp). En sådan skatteväxling bidrar enligt motionärerna till att utveckla näringslivet.

I motion A238 av Marianne Carlström m.fl. (s) anförs att Tjänstebeskattningsutredningens förslag om avskaffade socialavgifter på tjänstområdet också bör gälla verksamhet som bedrivs i kooperativ form eller av ideella föreningar, t.ex. frivilligorganisationer som själva ordnar barnomsorg m.m. I motion Sk706 av Inger Segelström m.fl. (s) anförs att turist- och resebranschen är viktig för tillväxten i tjänstesektorn. Om svensk turistnäring skall kunna hävda sig krävs resurser för marknadsföring och attraktiva projekt. Regeringen bör enligt motionärerna överväga att införa en bäddpeng som ett sätt att expandera turistsektorn och öka tillväxten i tjänstesektorn.

Utskottets ställningstagande

Regeringen har under hösten inbjudit riksdagspartierna till överläggningar om skattepolitikens inriktning. Överläggningarna skall särskilt gälla frågan om det är möjligt att förbättra betingelserna för hög tillväxt och hög sysselsättning genom att stimulera arbete, företagande, utbildning och sparande med skattepolitiska åtgärder. De ändrade förutsättningar för skattesystemet som bl.a. följer av den ökande internationaliseringen bör beaktas. En utgångspunkt för överläggningarna är att åtgärder inom skattepolitiken inte får äventyra starka offentliga finanser eller en sund samhällsekonomi, inte äventyra en god kvalitet inom skola, vård och omsorg och inte leda till ökade klyftor i samhället. Skattesystemet skall också vara enkelt och likformigt och ha låga skattesatser och breda skattebaser samt syfta till att främja en miljövänlig utveckling av produktion och konsumtion.

Enligt utskottets mening är det värdefullt om det går att finna breda överenskommelser mellan riksdagspartierna om viktiga delar av skattesystemet. Den inriktning som regeringen angivit står också i god överensstämmelse med flertalet nu aktuella yrkanden. Utskottet anser emellertid inte att det finns skäl att nu gå in på en närmare bedömning av dessa utan avstyrker samtliga motionsyrkanden med hänvisning till att resultatet av de pågående skatteöverläggningarna bör avvaktas.

Motionerna

I motion Sk631 av Patrik Norinder (m) anføres att det är nödvändigt med nya regler för att företag och individer skall kunna utveckla sin kompetens i takt med världsledande länder (yrkande 1). En möjlighet att spara inkomst före skatt på individuella kompetenskonton för egen utbildning, kursavgifter etc. bör införas (yrkande 2). Vidare bör en avdragsrätt för ränta på studielån för grundutbildning och för omkostnader i samband med kompetensgivande utbildning införas (yrkande 3). Företag skall ges rätt att avsätta vinst till kompetensinvesteringar i företagets medarbetare (yrkande 4). Det bör enligt motionären ankomma på regeringen att föreslå en lämplig finansiering (yrkande 5). I motion N326 yrkande 54 av Per Westerberg och Göran Hägglund (m,kd) begärs en utredning av förutsättningarna för att införa individuella kompetenskonton.

Utskottets ställningstagande

Inom området pågår ett utredningsarbete på flera fronter.

Småföretagsdelegationen har i betänkandet Kompetens i småföretag (SOU 1998:77) föreslagit ett system med individuella kompetenskonton som i huvudsak överensstämmer med de förslag som motionärerna lägger fram. En särskild grupp inom Regeringskansliet arbetar för närvarande med Småföretagsdelegationens förslag och skall rapportera till regeringen under våren 1999.

Vidare har en arbetsgrupp med representanter från regeringen och parterna på arbetsmarknaden i en rapport den 3 september 1998 lagt fram förslag om en stimulans för kompetensutvecklingen i arbetslivet genom sänkta arbetsgivaravgifter under utbildningstiden. Gruppen har inte föreslagit någon finansiering av förslaget men anger att en sådan utgör en ovillkorlig förutsättning för att förslaget skall kunna genomföras. Eventuellt kan enligt gruppen en delfinansiering sökas inom EG:s strukturfonder.

Regeringen har i september 1998 tillsatt en särskild utredare med uppgift att inför nästa programperiod för EG:s strukturfonder föreslå inriktningen av ett nytt program för det mål som enligt förslag från kommissionen skall omfatta bl.a. anpassning och modernisering av politiken och systemen när det gäller utbildning, yrkesutbildning och sysselsättning. En av utgångspunkterna skall vara förslagen i den nämnda rapporten om kompetensutveckling i arbetslivet. Utredarens förslag skall läggas fram i slutet av februari 1999 (dir. 1998:76).

Enligt utskottets mening utgör en satsning på kompetensutveckling ett viktigt inslag i den politik som regeringen driver med stöd av Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Tillväxt och sysselsättning skall stimuleras genom att alla får en möjlighet att öka sin kunskap och kompetens. Regeringen har också i budgetpropositionen aviserat att man under våren 1999 kommer att lägga fram förslag på hur kompetensutvecklingen i arbetslivet kan stärkas och att ett sådant förslag enligt regeringens planering skulle kunna träda i kraft den 1 januari år 2000. En förutsättning för att en statlig stimulans skall införas är

dock enligt vad regeringen anför att arbetsmarknadens parter bidrar med en ansvarsfull delfinansiering.

Som framgår av det anförda arbetar regeringen med frågan om utformningen och finansieringen av en stimulans för kompetensutveckling inom arbetslivet och det finns enligt utskottets mening anledning att anta att dessa frågor kommer att diskuteras inom ramen för de pågående skatteöverläggningarna. Utskottet anser att resultatet av regeringens arbete och de pågående skatteöverläggningarna nu bör avvaktas.

Utskottet avstyrker med det anförda motionerna Sk631 yrkandena 1–5 och N326 yrkande 54.

Värdering av bilförmån

Bakgrund

Småföretagsdelegationen har i rapporten Bättre och enklare regler (SOU 1997:186) föreslagit att förmån av fritt bränsle skall schablonbeskattas så att den byråkrati med körjournaler och liknande som nu belastar småföretagen kan undvikas. Enligt delegationens Förslagskatalog (SOU 1998:94) skulle förslaget få svagt positiva statsfinansiella effekter.

Motionerna

I motion N326 yrkande 7 av Per Westerberg och Göran Hägglund (m, kd) anför motionärerna att anställda som har förmån av fri bensin måste föra körjournal och specificera antalet körda mil i tjänsten för att inte tvingas skatta för bensinförmånen. De föreslår en översyn i syfte att granska den ökade tidsåtgång som de nya reglerna medför för småföretagen.

I motion Sk672 av Marianne Andersson m.fl. (c, m, kd, fp) anför att bilar som används som arbetsredskap i näringsverksamhet och nyttjas privat i endast mindre omfattning bör vara undantagna från förmånsbeskattning. Härigenom skulle företagare slippa en mängd administrativt merarbete liksom risken för att dubbelbeskattas för flera fordon (yrkande 1). Vidare bör totalkostnaden för att hålla bilen kunna proportioneras mellan näringsverksamheten och den privata ekonomin med ledning av reseräkningar. Det merarbete som dagens system ger för småföretagarna skulle på detta sätt kunna undvikas (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Sedan den 1 januari 1997 gäller en ny metod för värdering av förmån av helt eller delvis fri bil. I förhållande till tidigare regler har en uppdelning skett i dels förmån av privat nyttjande av bil, dels förmån av fritt drivmedel. Drivmedelsförmånen är knuten till bilens totala körsträcka med en möjlighet för den skattskyldige att reducera förmånen genom styrkt tjänstekörning.

En förutsättning för att bilförmån skall anses föreligga är att bilen använts privat i mer än ringa omfattning, dvs. bilen skall ha körts privat i mer än 100

mil eller fler än 10 gånger. För bilar som används som arbetsredskap gäller särskilda jämkningsregler.

Enligt utskottets mening har reglerna för beskattning av bilförmån fått sin nuvarande utformning som en följd av den kritik som riktades mot de tidigare reglerna för att de innebar en alltför kraftig stimulans av tjänstebilsinnehavarnas privata körning. Utskottet är medvetet om att önskemålet om en ur miljösynpunkt mer rimlig utformning har fört med sig att reglerna blivit mer komplicerade att tillämpa för dem som har förmån av fritt drivmedel, men anser att reglerna trots allt måste anses utgöra en rimlig kompromiss i sammanhanget. Utskottet är inte berett att frångå den grundläggande princip för beskattningen av bilförmån som de nuvarande reglerna är ett uttryck för.

När det gäller bilar som används som arbetsredskap eller privat endast i ringa omfattning ger de nuvarande reglerna enligt utskottets bedömning goda möjligheter att uppnå ett rimligt utfall samtidigt som reglerna genom en viss schablonisering hålls enkla och förutsebara. Vad motionärerna anfört i denna del föranleder enligt utskottets mening inte någon annan bedömning.

Utskottet avstyrker med det anförda motionerna N326 yrkande 7 och Sk672 yrkandena 1 och 2.

Handikappades bilförmån

Motionen

I motion Sk730 yrkande 2 av Torgny Danielsson och Hans Karlsson (s) anføres att företagare som använder rullstol och är i behov av en handikappanpassad bil riskerar att få ett mycket högt förmånsvärde eftersom sådana bilar kräver större utrymmen och speciell utrustning och därmed betraktas som lyxbilar. Enligt motionärerna bör reglerna ses över så att handikappade inte missgynnas.

Utskottets ställningstagande

Bilstödet till funktionshindrade fick sin nuvarande form den 1 oktober 1988. Stöd lämnas bl.a. till personer som är beroende av bil för att försörja sig eller för att genomgå yrkesinriktad utbildning eller genomgå rehabilitering med utbildningsbidrag. Bilstöd lämnas i form av bidrag för inköp och anpassning av motorfordon.

När det gäller bestämmelserna om beskattning av bilförmån ger nuvarande regler möjlighet att bortse från anordningar som är knutna till handikapp eller sjukdom. Enligt Riksskatteverkets anvisningar (RSV S 1998:41) skall anordningar som betingas av sjukdom eller handikapp hos förmånstagaren inte anses som sådan extrautrustning som skall påverka förmånsvärdet. I denna del har reglerna enligt utskottets bedömning en tillfredsställande utformning.

När det sedan gäller rullstolsbundnas behov av en större bil – t.ex. till följd av att särskild utrustning behövs – finns det inte på samma sätt en uttrycklig reglering. Reglerna innehåller dock en allmän regel om jämkning vid

synnerliga skäl som enligt utskottets mening bör ge ett utrymme för att ta vissa hänsyn vid beskattningen.

I likhet med motionärerna anser utskottet att det är viktigt att skattereglerna inte missgynnar handikappade. Som framgår av det anförda har de aktuella reglerna en utformning som lämnar ett utrymme för den typ av hänsynstaganden som motionären önskar. Utskottet ser därför inte något skäl till tillkännagivanden till regeringen i denna fråga utan avstyrker motion Sk730 yrkande 2.

Miljövänliga förmånsbilar

Motionen

I motion Sk656 av Kia Andreasson (mp) anføres att bilar som drivs med alternativa bränslen har ett förmånsvärde som är 40 000 till 50 000 kr högre än en bensindrivna bils förmånsvärde. Anledningen är att förmånsvärdet beräknas på marknadsvärdet. Miljökostnaderna bör enligt motionären räknas fram och dras av från marknadsvärdet.

Utskottets ställningstagande

Nuvarande regler ger ett visst utrymme för att jämka värdet om en miljövänlig förmånsbil används. Jämkning får ske när bilen ingår i en större grupp av bilar, som deltar i ett test eller liknande för utprovning av ny eller förbättrad miljö- eller säkerhetsteknik eller dylikt och bilen i det utförandet inte finns att köpa på den allmänna marknaden inom Europeiska unionens medlemsländer eller EES-länderna. Om bilen däremot finns på marknaden men är särskilt dyr därför att den använder sig av ny teknik, t.ex. av miljöskäl, finns det inte någon uttrycklig jämningsgrund.

Frågan om den skattemässiga behandlingen av miljövänliga bilar är föremål för utredning inom Trafikbeskattningsutredningen, som bl.a. ser på fordonsskattens utformning. Översynen gäller den lämpligaste avvägningen mellan försäljningsskatt, fordonsskatt, energi- och koldioxidskatt i syfte att förbättra den samlade styreffekten med avseende på trafiksäkerhet och miljö. Reglerna om beskattning av bilförmån ingår inte i uppdraget. Avsikten är att utredningen skall vara avslutad i april 1999.

Enligt utskottets mening är det viktigt att skattereglerna medverkar till en styrning mot användning av bilar med goda miljöegenskaper. Möjligheterna att få till stånd en ökad miljöstyrning inom ramen för de olika punktskatter som tas ut för bilar är nu föremål för utredning och ett resultat är att vänta till våren. Även om reglerna om bilförmån inte ingår i utredningens uppdrag anser utskottet att bedömningen av behovet av ytterligare förbättringar av bilförmånsreglernas miljöstyrning bör anstå tills resultatet av Trafikbeskattningsutredningens överväganden är klart. Utskottet är därför inte nu berett att tillstyrka ett tillkännagivande till regeringen om behovet av en ändring av bilförmånsreglerna på denna punkt.

Utskottet avstyrker med det anförda motion Sk656.

Bakgrund

Avdraget för kostnad för resor med egen bil mellan bostad och arbetsplats har fr.o.m. inkomståret 1998 höjts från 13 kr per mil till 15 kr per mil. Samtidigt höjdes avdragsgränsen från 6 000 kr till 7 000 kr (prop. 1997/98:1, bet. 1997/98:FiU1).

Avdrag medges endast för resa mellan bostad och arbetsplats. Eventuell omväg eller tidsförlust när barn hämtas eller lämnas på vägen beaktas inte, utan ses som en ej avdragsgill levnadskostnad.

Motionerna

I motion Sk621 yrkande 2 av Ingvar Eriksson (m) hemställs att avdraget för arbetsresor höjs utan någon samtidig höjning av gränsen för rätt till avdrag.

I motion Sk667 av Runar Patriksson (fp) anförs att avdragsgränsen på 7 000 kr bör sänkas till 4 000 kr när det gäller avdrag för kostnad för bilresor till och från arbetet.

I motion A811 yrkande 12 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) föreslås att den tid det tar att köra barn till och från dagis bör få räknas in när rätten till avdrag för resor till och från arbetet bestäms.

Utskottets ställningstagande

När riksdagen under hösten 1997 behandlade frågan om en uppjustering av det avdragsgilla beloppet för resor med egen bil hade detta legat på 13 kr sedan 1993. Ökade rörliga kostnader, bl.a. för bensin, gav då anledning till en uppjustering av avdraget. Eftersom den nya nivån borde bestå under flera år bestämdes uppjusteringen till 2 kr. Med hänsyn till statsfinanserna och för att ge åtgärden en tillfredsställande fördelningsprofil höjdes samtidigt gränsen för avdragsgilla kostnader för resor till och från arbetet från 6 000 kr till 7 000 kr. Konstruktionen innebar att åtgärden fick en inriktning mot dem med förhållandevis långa avstånd mellan bostaden och arbetsplatsen.

Som framgår har avsikten varit att fastställa avdragsbeloppet för resor med en viss marginal för att på det sättet undvika årliga justeringar. När det gäller avdragsgränsen för resor har denna utöver sin fördelningspolitiska innebörd också en praktisk betydelse genom att den bidrar till att förenkla taxeringsarbetet. Utskottet ser mot denna bakgrund inte någon anledning att nu överväga någon justering av de aktuella beloppen och avstyrker därför motionsyrkandena.

När det gäller frågan om avdrag när barn lämnats och hämtats under resan anser utskottet att ett avsteg från gällande principer vid beräkningen av tidsvinst skulle medföra kontroll- och tillämpningssvårigheter. En möjlighet att räkna denna kostnad skulle också innebära en klar avvikelse från principen om att avdrag inte bör medges för levnadskostnader.

Utskottet avstyrker med det anförda motionerna Sk621 yrkande 2, Sk667 och A811 yrkande 12.

Bakgrund

Utredningen om ökade levnadskostnader m.m. (Fi 1997:17) arbetar sedan november 1997 med en översyn av reglerna om avdrag för ökade levnadskostnader vid tjänsteresa, tillfälligt arbete och dubbel bosättning. Översynen gäller även eventuella problem som beskattningen av förmåner vid tillfälliga och kortvariga anställningar eller uppdrag kan medföra (dir. 1997:128). I delbetänkandet Avdrag för ökade levnadskostnader vid tjänsteresa och tillfälligt arbete (SOU 1998:56) har utredningen behandlat tjänsteresor och tillfälligt arbete som pågår under längre tid än två år. Utredningen föreslår bl.a. att avdrag för kostnader för logi, måltider och småutgifter skall kunna medges under en längre period än två år utan att särskilda skäl föreligger. Utredningen föreslår också vissa ändringar av schablonbeloppen.

Utredningens slutbetänkande skall redovisas senast den 1 september 1999.

Motionerna

I flera motioner framställs yrkanden om att tvåårsgränsen för ökade levnadskostnader vid tillfälligt arbete utanför bostadsorten skall slopas snarast. Sådana yrkanden framställs i motionerna Sk650 av Bo Lundgren m.fl. (m), Sk634 av Christel Anderberg (m) och Sk635 av Karin Falkmer (m).

Utskottets ställningstagande

Enligt vad utskottet inhämtat har regeringen den 4 februari 1999 beslutat om en remiss till Lagrådet som innehåller det av motionärerna begärda förslaget om slopad tvåårsgräns. Av regeringens propositionsförteckning framgår att en proposition kommer att lämnas senare i vår.

Utskottet anser att regeringens förslag bör avvaktas och avstyrker därför motionerna Sk634, Sk635 och Sk650.

Resekostnader vid kortvariga uppdrag

Bakgrund

Avgörande för gränsdragningen mellan å ena sidan resor mellan arbete och bostad och å andra sidan tjänsteresor är begreppet tjänsteställe. Om en skattskyldig har flera arbeten eller uppdrag bestäms tjänstestället vid respektive uppdrag. Detta gäller för musiker, föredragshållare, m.fl. En resa mellan bostaden och tjänstestället utgör i dessa fall inte en tjänsteresa. För andra yrkesgrupper gäller regler som innebär att bostaden skall anses utgöra tjänsteställe, t.ex. arbetstagare inom byggnads- och anläggningsbranschen, nämndemän, m.fl. För dessa utgör resor till arbetsplatsen tjänsteresor.

I motion Sk675 av Torgny Danielsson och Jarl Lander (s) anförs att skattemyndigheterna på vissa håll vägrar fotbollsdomare avdrag för resekostnaden med hänvisning till att det inte är fråga om en resa i tjänsten utan resor till och från arbetet. Eftersom uppdragen hela tiden ligger på olika orter är det enligt motionären rimligt att betrakta bostaden som utgångspunkten för de olika uppdragen.

Utskottets ställningstagande

Den översyn som Utredningen om ökade levnadskostnader m.m. arbetar med (se föregående rubrik) gäller också eventuella problem med beskattningen av förmåner vid tillfälliga och kortvariga anställningar eller uppdrag. I direktiven tas bl.a. problemet med gränsdragningen mellan arbetsresor och tjänsteresor upp. Utredningens slutbetänkande skall redovisas senast den 1 september 1999.

Enligt utskottets mening finns det ett nära samband mellan de problem som motionärerna tar upp och de frågor som nu utreds av Utredningen om ökade levnadskostnader. Utskottet anser att det finns anledning att avvakta resultatet av utredningens arbete innan ställning tas till den typ av förändringar som motionärerna begär. Utskottet avstyrker därför motion Sk675.

Pensionsförsäkringar

Bakgrund

För löntagare i allmänhet är utrymmet för avdrag för pensionsförsäkring begränsat till ett halvt basbelopp och 5 % av inkomsten mellan 10 och 20 basbelopp. Andra regler gäller för löntagare som saknar pensionsrätt och näringsidkare.

Före 1995 uppgick löntagarnas avdragstak till ett basbelopp och 10 % av inkomsten mellan 10 och 20 basbelopp. Beslutet att sänka taket till nuvarande nivå utgjorde ett led i finansieringen av EU-medlemskapet och beräknades ge en förstärkning på 800 miljoner kronor år 1998 (prop. 1994/95:203, bet. 1994/95:SkU28).

Motionerna

I motion Sk674 av Margit Gennser (m) anförs att problemet med det begränsade utrymmet för avdrag för pensionsförsäkring kan lösas med ett avdragstak för hela livstiden. En sådan gräns skulle enligt motionären kunna läggas vid 3,5 miljoner kronor. Personer som elitidrottsmän, popstjärnor och andra med en kort och intensiv period med höga inkomster skulle på detta sätt få ett vidgat utrymme för ekonomisk planering. Motionären föreslår att en utredning med denna inriktning tillsätts.

I motion Sk670 yrkande 4 av Per Westerberg m.fl. (m) anføres att möjligheten till personliga "fallskärmar" genom pensionsförsäkring bör utvidgas.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets bedömning skulle förslaget om ett avdragstak för hela livet medföra ett betydande statsfinansiellt bortfall och dessutom innebära att de fördelningspolitiska principer som ligger bakom dagens inkomstbeskattning inte längre skulle få fullt genomslag. Utskottet är inte berett att tillstyrka denna typ av förändringar.

Utskottet är inte heller berett att nu tillstyrka en utvidgning av avdragsrätten för pensionsförsäkringspremier.

Utskottet avstyrker med det anförda motionerna Sk670 yrkande 4 och Sk674.

Föräldraaktivitet vid kommunala förskolor

Motionen

I motion Ub801 yrkande 2 av Birger Schlaug m.fl. (mp) anføres att föräldrar med barn i kommunal förskola bör ha samma möjlighet att ta del i verksamheten som föräldrar med barn i kooperativa förskolor. Skattelagstiftningen bör enligt motionärerna ändras så att det blir möjligt att erbjuda skattefria ersättningar och rabatter till de föräldrar som deltar i verksamheten vid barnens kommunala förskola.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening finns det anledning att iaktta en viss försiktighet när det gäller att tillskapa nya utrymmen för skattefria ersättningar för arbete eftersom det finns en risk att de utnyttjas för att kringgå beskattningen och därmed orsakar kontrollproblem. En möjlighet till skattebefrielse för personal som arbetar på en kommunal förskola och har sitt barn i samma förskola bör enligt utskottets mening också kunna ge upphov till gränsdragningsproblem om inte avsikten är att tillskapa en möjlighet till skattebefrielse även för fast anställd förskolepersonal i denna situation.

Även om utskottet således kan se problem med den typ av skattebefrielse som motionärerna föreslår har utskottet förståelse för att det finns ett intresse att stimulera föräldrar att delta i förskoleverksamhet och önskemålet om att slippa de problem som en beskattning i denna situation kan ge upphov till. Ett undantag av den typ som motionärerna önskar har också tillskapats för hyresgästers och bostadsrättsinnehavares självförvaltning (prop. 1996/97: 119, bet. 1996/97:SkU24).

Enligt utskottets mening finns det anledning att anta att det nu aktuella förslaget kan komma att beröras i de pågående skatteöverläggningarna, och utskottet anser därför att resultatet av dessa överläggningar bör avvaktas.

Utskottet avstyrker motion Ub801 yrkande 2.

Bakgrund

Europaparlamentet har den 3 december 1998 lagt fast riktlinjer för en stadga om bl.a. ledamöternas löner och beskattning. Enligt förslaget skall Europaparlamentets ledamöter inte betala skatt i hemlandet. Stadgan är ett utflöde av de beslutsmöjligheter som parlamentet fått i Amsterdamfördraget. Stadgan förutsätter beslut av Europaparlamentet och ett enhälligt beslut av rådet.

Motionen

I motion K354 yrkande 2 av Murad Artin m.fl. (v) anføres att Sverige under alla förhållanden bör förbehålla sig rätten att ta ut skatt för de EU-parlamentariker som valts i Sverige.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening bör Sverige verka för att Europaparlamentets förslag till stadga för parlamentet ändras på så sätt att ledamöterna i Europaparlamentet kan beskattas i hemlandet. Enligt vad utskottet inhämtat är detta också den linje som regeringen driver i överläggningarna om parlamentets förslag till stadga. Det finns därför inte någon anledning till ett tillkännagivande till regeringen i denna fråga.

Utskottet avstyrker med det anförda motion K354 yrkande 2.

Avdrag för kampanjmaterial

Bakgrund

I ett avgörande från Regeringsrätten (RÅ 1986 ref. 30) har riksdagsledamot medgivits avdrag för resekostnader i det politiska arbetet och under valrörelsen. Regeringsrätten ansåg att det ingår i en riksdagsledamots arbetsuppgifter att hålla kontakt med väljarna i den egna valkretsen och att delta i det partipolitiska arbetet.

Riksskatteverket har i ett brevsvaret den 23 juni 1998 anförts att avdrag för kostnader under valrörelse bör kunna medges den som är riksdagsman men inte den som, utan att vara riksdagsman, deltar i en valrörelse för att bli invald i riksdagen.

Motionerna

I motion Sk613 av Siw Persson (fp) anføres att det är en otillbörlig förmån för dem som redan är valda att de medges avdrag för sina kampanjkostnader. En så uppenbar orättvisa måste rättas till, annars blir tanken med personval förfelad. Lagen bör ändras så att kostnader för kampanjmaterial upp till en viss summa, förslagsvis 20 000 kr, görs avdragsgilla.

I motion Sk678 av Caroline Hagström (kd) hemställs att diskrimineringen av dem som bedriver valkampanj utan att vara riksdagsledamot måste upphöra och att reglerna om avdrag för kampanjkostnader måste ändras.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening är avdragsrätten för riksdagsmännens kampanjkostnader en direkt följd av att riksdagsmännen erhåller en skattepliktig ersättning under sitt uppdrag och att uppdraget anses omfatta verksamhet under valkampanjer. I enlighet med de principer som gäller vid inkomstbeskattningen uppkommer i denna situation en avdragsrätt för de kostnader som är förenade med uppdraget. Beroende på hur uppdraget utformats torde motsvarande gälla för ledamöter i andra valda församlingar som uppbär en skattepliktig ersättning under sitt uppdrag. Även kandidater som inte har en plats i den församling som valet gäller torde kunna ha rätt avdrag för sina kampanjkostnader om de uppbär en skattepliktig ersättning för sitt deltagande i en valkampanj.

De tekniska, ekonomiska, organisatoriska och praktiska effekterna av det nya valsystemet utvärderas för närvarande av Rådet för utvärdering av 1998 års val. Rådet skall ägna särskild uppmärksamhet åt konsekvenserna av systemet ur ett demokratiskt perspektiv. Arbetet med utvärderingen skall vara avslutat senast den 1 juli 1999 (dir. 1997:87).

Utskottet har förståelse för den kritik som motionärerna riktar mot de nuvarande reglerna och anser att det kan finnas skäl att överväga en förändring av skattereglerna i denna del, även om andra lösningar är tänkbara. Enligt utskottets uppfattning torde frågan om en eventuell förändring av de nu aktuella skattereglerna kunna aktualiseras i anslutning till regeringens överväganden med anledning av den översyn som Rådet för utvärdering av 1998 års val nu genomför. Någon åtgärd från riksdagen sida torde därför inte vara påkallad.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna Sk613 och Sk678.

Idrottskonto

Motionen

I motion Sk611 av Marianne Andersson och Margareta Andersson (c) anförs att skatterna utgör ett problem för den som vinner framgångar inom idrotten och tjänar mycket pengar under en kort tid. Enligt motionärerna vore det rimligt att införa ett idrottskonto som ger samma möjligheter till skatteutjämning över tiden som skogskontot.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening bör skattereglerna så långt möjligt vara utformade på ett sådant sätt att undantag för olika grupper kan undvikas, och utskottet har också vid tidigare tillfällen avstyrkt yrkanden om olika former av

Med det anförda avstyrker utskottet motion Sk611.

Biodling

Bakgrund

Vid 1991 års skattereform infördes särskilda skatteregler för hobbyverksamhet. Inkomst av hobbyverksamhet beskattas under inkomst av tjänst. Avdrag får göras för utgifter som erlagts under beskattningsåret eller under något av de fem år som föregår beskattningsåret. Avdrag för utgift som erlagts före beskattningsåret medges endast i den mån utgiften överstiger eventuella inkomster under det året. Vid biodling utan anknytning till jordbruk går gränsen mellan hobbyverksamhet och näring normalt vid 15 bikupor.

Motionenerna

I motion Sk714 av Rune Berglund och Berit Andnor (s) anføres att beslutet att beskatta hobbybiodlarna kraftigt påverkat biodlingen och att antalet biodlare som är anslutna till Sveriges Biodlares Riksförbund har minskat med 27 %. För att säkra den viktiga pollineringen bör biodlare med upp till 15 kupor vara befriade från bokförings- och anteckningsskyldighet och från skyldigheten att visa att vinst inte uppstått. Denna fråga bör enligt motionärerna beaktas i skatteöverläggningarna.

I motion Sk715 av Tuve Skånberg och Holger Gustafsson (kd) hemställs att den fasta gränsen på 15 bisamhällen under vilken skattskyldighet inte föreligger återinförs.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening finns det anledning att undvika att ha regler som gör det möjligt att varaktigt bedriva en vinstgivande verksamhet utan att den underkastas samma skatteregler som andra liknande verksamheter. Skattefriheten för inkomst av hobbyverksamhet avskaffades därför under 1991 års skattereform och särskilda regler för beskattningen av sådan verksamhet infördes.

När det gäller biodling innebär det anförda att eventuella överskott av hobbybiodling kommer att beskattas och att en odlare som vill dra av utgifter från år då någon inkomst inte deklarerats måste kunna redovisa sina inkomster under ett sådant år. De krav som ställs gäller en redovisning av de inkomster som förekommit och ett underlag som styrker utgifterna. Enligt utskottets bedömning bör en sådan redovisning inte medföra alltför mycket besvär.

Utskottet är inte berett att ompröva sitt ställningstagande när det gäller beskattningen av hobbyverksamhet och vidhåller att dessa skatteregler även bör gälla för hobbybiodlare.

Bytesringar

Bakgrund

I England har s.k. LETS (Local Exchange and Trade System) vuxit fram och utgör ett mellanting mellan den traditionella marknaden och den informella sektorn. Medlemmarna sätter ut annonser om sina tjänster, och byten som sker meddelas ringens bokförare.

Motionen

I motion Sk709 av Kia Andreasson (mp) anføres att LETS har sociala fördelar eftersom alla typer av människor kan ingå och att ett sådant system skulle vara betydelsefullt inte minst för invandrare (yrkande 1). Regeringen bör enligt motionärerna återkomma med förslag om en skattebefrielse för bytesringar (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Byte av varor och tjänster i organiserad form skall i princip beskattas och undantag från dessa principer skulle enligt utskottets mening ge upphov till svåra gränsdragnings- och kontrollproblem. Utskottet har vid upprepade tillfällen avstyrkt liknande yrkanden och vidhåller sin ståndpunkt i denna fråga och avstyrker således motion Sk709 yrkandena 1 och 2.

Glesbygdsavdrag

Motionerna

I motionerna N337 yrkande 6 av Lennart Daléus m.fl. (c) och N302 yrkande 2 av Kjell Ericsson (c) anføres att personer som bor långt från de områden där de stora infrastrukturinvesteringarna sker inte kan nyttiggöra dessa satsningar och att kostnader som uppstår på grund av långa avstånd och avsaknad av valfrihet måste kompenseras. En sådan kompensation kan enligt motionärerna lättast uppnås genom en avdragsmöjlighet som knyts till boendet och tillgången till allmänna kommunikationsmedel. Regeringen bör enligt motionärerna utreda ett sådant avdrag.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening bör skattereglerna så långt möjligt utformas generellt för hela landet och andra medel än skattereglerna i första hand användas för att åstadkomma en regional utjämning.

En viktig del i det kommunala utjämningssystemet är bl.a. hänsynen till de strukturella kostnadsskillnaderna, där de viktigaste faktorerna är kostnader som hänger samman med åldersstruktur, glesbygd och befolkningstäta

områden. Det kommunala utjämningsystemet ger således möjligheter att ta regionala hänsyn av den typ som motionärerna eftersträvar.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna N337 yrkande 6 och N302 yrkande 2.

Gåvor till ideella organisationer

Motionerna

I fyra motioner framställs yrkanden om en avdragsrätt för gåvor till ideella organisationer, ideella föreningar och till ideellt och humanitärt arbete. Yrkandena finns i motionerna Sk653 yrkande 1 av Carl Erik Hedlund (m), So381 yrkande 2 av Sten Tolgfors (m), Sk677 av Tuve Skånberg (kd) och Sk676 av Karl-Göran Biörsmark och Elver Jonsson (fp).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid upprepade tillfällen avstyrkt yrkanden med denna inriktning och har därvid hänvisat till att en avdragsrätt för gåvor skulle utgöra ett allvarligt brott mot principerna för 1990 års skattereform och leda till ett kraftigt skattebortfall.

Utskottet vidhåller sin inställning i denna del och avstyrker därför motionerna Sk653 yrkande 1, So381 yrkande 2, Sk677 och Sk676.

Attraktiva områden

Motionen

I motion Sk603 av Inger René och Kent Olsson (m) tar motionärerna upp de problem som fastighetsskatten ger upphov till i skärgården och begär ett tillkännagivande till regeringen om att fastighetsskatten bör sänkas till 1,3 % 1999 (yrkande 2) och att endast halva tomtvärdet bör ligga till grund för fastighetsskatten (yrkande 4).

Yttrande

Bostadsutskottet har i sitt yttrande framhållit att förslag om fastighetsskattens nivå m.m. nyligen varit föremål för riksdagens behandling och har avstått från att på nytt sakbehandla dessa yrkanden. Bostadsutskottet har hänvisat till höstens behandling av dessa frågor.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening finns det inte anledning att på nytt gå in på frågan om fastighetsbeskattningens nivå. Även utskottet får i denna del hänvisa till höstens behandling av dessa frågor i utskottets yttrande 1998/99:SkU1y.

När det gäller de problem som fastighetsbeskattningen enligt motionärerna ger upphov till i skärgården finns det enligt utskottets mening anledning att hänvisa till det utredningsarbete som nu pågår. Fastighetsbeskattnings-

kommittén har i uppdrag att behandla frågan om hur fastighetsskatten slår i skärgårdsområdena och i andra attraktiva områden. I Fastighetstaxeringsutredningens uppdrag ingår bl.a. att undersöka om det finns någon signifikativ skillnad mellan permanent- och fritidsbostäder i jämförbara lägen när det gäller överlåtelsepriser.

Enligt utskottets mening bör det pågående utredningsarbetet avvaktas. Utskottet avstyrker motion Sk603 yrkandena 2 och 4.

Tomträttsmark

Bakgrund

Vid fastighetsbeskattningen likställs tomträttsinnehav med vanligt ägande. En konsekvens är att det är tomträttsinnehavaren och inte ägaren som betalar fastighetsskatt för en fastighet som innehas med tomträtt. Härvid medges tomträttsinnehavaren avdrag för sin tomträttsavgäld under inkomst av kapital.

Motionerna

I motionerna Sk307 yrkande 7 av Holger Gustafsson m.fl. (kd), Sk679 av Helena Höij (kd) och Sk623 av Ulf Björklund (kd) hemställs att markägaren och inte tomträttsinnehavaren skall var skyldig att betala fastighetsskatt för tomträttsmarken.

Yttrande

Bostadsutskottet anser att det som anförs i motionerna inte ger bostadsutskottet anledning att förorda någon ändring när det gäller tomträttsinnehavares skyldighet att betala fastighetsskatt för tomträttsmarken. Enligt utskottet skulle en omläggning sannolikt leda till krav från markägaren på kompensation inom ramen för tomträttsavgälden.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar bostadsutskottets bedömning och avstyrker därför motionerna Sk307 yrkande 7, Sk679 och Sk623.

Energisparande åtgärder

Motionerna

I motion Sk615 av Ingvar Eriksson och Ola Karlsson (m) anförs att installation av värmepump ger tre poäng vid fastighetstaxeringen medan ett konventionellt värmesystem endast ger två poäng. Detta ger enligt motionärerna helt fel signaler och medför att önskvärda energihushållningsåtgärder motverkas. Investeringar som leder till energibesparing bör i stället premieras eller i vart fall behandlas neutralt. Motsvarande yrkanden

Yttrande

Bostadsutskottet anför att de principer som ligger bakom fastighetsbeskattningen i vissa fall kan leda till att åtgärder som är önskvärda ur samhällets synvinkel delvis blir mindre förmånliga att genomföra för den enskilde fastighetsägaren och att investeringar i energibesparande åtgärder eller byte till mer miljövänliga uppvärmningsmetoder är exempel på sådana åtgärder. Sett ur ett energihushållningsperspektiv kan det således enligt vad bostadsutskottet anför framstå som olyckligt att åtgärder som i vissa fall har främjats genom statligt stöd samtidigt leder till en ökad skattebelastning för fastighetsägaren. Bostadsutskottet anför att det mot denna bakgrund kan finnas skäl att överväga möjligheterna till regeländringar inom fastighetsskattesystemets ram, och utskottet konstaterar att Fastighetsbeskattningskommittén enligt sina direktiv (dir. 1998:20) bl.a. skall överväga hur miljöinvesteringar och andra miljörelaterade åtgärder bör påverka fastighets-skatten. Motionerna avstyrks med hänvisning till Fastighetsbeskattningskommitténs pågående arbete med dessa frågor.

Utskottets ställningstagande

Som bostadsutskottet anfört ingår det i Fastighetsbeskattningskommitténs uppdrag att överväga hur miljöinvesteringar och andra miljörelaterade åtgärder bör påverka fastighetsskatten. Resultatet av dessa överväganden bör enligt utskottets mening avvaktas, och utskottet avstyrker motionerna med hänvisning härtill och till vad bostadsutskottet anfört. Motionerna Sk615, Sk680 och Sk707 yrkande 1 avstyrks således av utskottet.

Lokala taxeringsnämnder

Motionerna

I motion Sk603 yrkande 1 av Inger René och Kent Olsson (m) anföras att det finns anledning att inrätta lokala fastighetstaxeringsnämnder med lokalt inflytande för att tillvarata den lokala kunskapen vid taxering.

Också i motion N230 yrkande 4 av Rigmor Ahlstedt (c) hemställs att lokala taxeringsnämnder bör återinföras för att få en så rättvis bedömning som möjligt. Nämnderna bör enligt motionären tillsättas med personer som har såväl person- som lokalkännedom.

Yttrande

Bostadsutskottet anför att det mot bakgrund av den betydelse som taxeringsvärdet har bl.a. för nivån på fastighetsskatten givetvis är angeläget att taxeringen ger en så rättvisande bild av marknadsvärdena som möjligt och att de särförhållanden som kan råda på en ort så långt möjligt bör beaktas.

Bostadsutskottet anser därför att det är angeläget att ta till vara den lokala kunskapen och om möjligt öka lekmannainflytandet i taxeringsförfarandet. Eftersom det ingår i Fastighetstaxeringsutredningens uppdrag att överväga hur ett förstärkt lekmannainflytande kan uppnås, finns det enligt vad bostadsutskottet anför i sitt yttrande skäl att avvakta utredningsresultatet.

Utskottets ställningstagande

I direktiven till Fastighetstaxeringsutredningen har uppmärksammats den kritik som i olika sammanhang har riktats mot att den lokala kunskapen inte i tillräcklig utsträckning tas till vara i taxeringsförfarandet. Utredaren har fått i uppdrag att undersöka om ett förstärkt lekmannainflytande kan leda till ett bättre taxeringsarbete samt att lämna förslag till hur ett sådant inflytande kan utformas.

Enligt utskottets mening bör Fastighetstaxeringsutredningens överväganden i dessa delar avvaktas. Utskottet avstyrker motionerna Sk603 yrkande 1 och N230 yrkande 4.

Tilläggsdirektiv till Fastighetsbeskattningskommittén

Bakgrund

Fastighetsbeskattningskommittén har till uppgift att överväga frågor om skattemässig neutralitet mellan olika upplåtelseformer. I direktiven framhålls att det knappast är meningsfullt att enbart diskutera neutraliteten utifrån skattereglerna. Det anses vara nödvändigt för kommittén att beakta statens åtgärder för bostadsfinansiering och reglerna för bostadsbidrag i en analys av neutralitetsfrågan. Vidare framgår av direktiven att kommittén särskilt skall analysera om fastighetsskatten i kombination med räntebidragssystemet innebär en diskriminering av nyinvesteringar i hyreshus eller ej. Även neutralitetsaspekterna på beskattningen av bostadsrättslägenheter bör enligt direktiven utvärderas.

Motionen

I motion Bo235 yrkande 1 av Gudrun Schyman m.fl. (v) anför att Fastighetsbeskattningskommittén bör få tilläggsdirektiv som vidgar utredningens möjligheter att komma med förslag om rättvisare boendekostnader och som gör det möjligt för kommittén att ta med skatte-reformens effekter och de försämrade räntebidragen i analysen.

Yttrande

Bostadsutskottet anför att det framgår av direktiven att sambanden mellan fastighetsskatten och andra förhållanden som kan påverka boendekostnaderna kommer att diskuteras i Fastighetsbeskattningskommittén. Även om kommittén inte har till uppgift att lämna förslag om exempelvis reglerna för bostadsfinansiering och bostadsbidrag får det enligt bostadsutskottet

förutsättas att frågor om hur bl.a. dessa regler samverkar med skattereglerna kommer att analyseras. Det kan enligt bostadsutskottets yttrande inte heller uteslutas att denna analys och eventuella förslag om ändringar inom fastighetsskattesystemets ram kan föranleda överväganden om regeländringar inom andra områden. Det kan dock enligt vad bostadsutskottet anför inte anses nödvändigt att förslag med denna inriktning utarbetas inom Fastighetsbeskattningsutredningens ram, och utskottet avstyrker därför motionsyrkandet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar bostadsutskottets bedömning i denna del och avstyrker således motion Bo235 yrkande 1.

Skattereduktion för byggnadsarbete

Bakgrund

Skattereduktion för byggnadsarbeten medges för arbete under perioden den 15 april 1996–den 31 mars 1999. Berättigade är ägare till villor, radhus, fritidshus och hyreshus med bostäder samt bostadsrättsinnehavare. Skattereduktionen är 30 % av arbetskostnaden inklusive moms. Den maximala skattereduktionen har fr.o.m. den 18 mars 1998 höjts till 14 000 kr för småhus och till 7 000 kr för bostadsrättslägenhet. Den som utför arbete måste ha F-skattsedel. Skattereduktion medges inte för eget eller anställdas arbete.

Motionen

I motion Sk614 av Ulf Björklund (kd) hemställs att fastighetsägare som använder egen arbetskraft skall vara berättigade till skattereduktion.

Yttrande

Bostadsutskottet avstyrker motionen och anför att det mot bakgrund av den begränsade återstående tid som skattereduktion kan beviljas inte finns skäl att nu närmare överväga den föreslagna lagändringen.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening har rotavdraget tillkommit som en tillfällig skattelättnad för att skapa nya arbetstillfällen inom byggnadssektorn. Att medge skattereduktion även för egen arbetskraft ligger därför vid sidan av det grundläggande syftet att främja nya arbetstillfällen.

Som bostadsutskottet anför finns det med hänsyn till den korta tid som nu återstår för tillämpningen av dessa regler inte heller utrymme för den typ av förändringar som motionären föreslår.

Utskottet avstyrker motion Sk614.

Bakgrund

Skattereformen innebar en övergång till schablonbeskattning även för jordbrukets bostäder. Avdrag för kostnader för underhåll kunde därför inte göras i jordbruket. Utredningen om förvaltningen av vissa kulturmiljöer konstaterade i sitt betänkande Att förvalta kulturmiljöer (SOU 1991:64) att slotts- och herrgårdsmiljöerna i stor utsträckning var hotade och att det främsta hotet var de förändringar som skett i samband med skattereformen.

Hösten 1993 beslutade riksdagen införa en avdragsrätt för reparations- och underhållskostnader hänförliga till större mangårdsbyggnad på lantbruksenhet genom att en sådan privatbostadsfastighet efter särskild framställan skulle beskattas som näringsfastighet. Reglerna gäller mangårdsbyggnader med nybyggnadsår före år 1930 och en yta om minst 400 kvadratmeter. De nya reglerna tillämpades första gången vid 1995 års taxering (prop. 1993/94:91, bet. 1993/94:SkU17).

Motionen

I motion Sk618 av Göte Jonsson och Ingvar Eriksson (m) hemställs att avdragsrätten för underhåll av mangårdsbyggnader återinförs.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening innebär de regler som infördes 1995 att det skapades en möjlighet att under vissa villkor få avdrag för underhåll av mangårdsbyggnader. En förutsättning för en sådan rätt är dels att byggnaden har en viss storlek och ålder, dels att en konsekvent näringsbeskattning av byggnaden genomförs. Utskottet är mot bakgrund av att denna möjlighet nu finns inte berett att överväga ytterligare möjligheter till avdrag för underhåll av mangårdsbyggnad. Utskottet avstryker motion Sk618.

Fastighetsskatten på vattenkraftverk

Bakgrund

Tidigare utgick en produktionsskatt på äldre vattenkraftverk. Skatten syftade till att dra in de vinster som innehavare av äldre kraftverk kunde göra därför att kostnaden för nyanläggning av kraftverk var hög. I anslutning till Sveriges medlemskap i EU infördes en generell produktionsbeskattning av elproduktion i vattenkraftverk och en fastighetsskatt på industrienheter. Produktionsbeskattningen har sedermera omvandlats till en förhöjd fastighetsskatt och denna har i sin tur avskaffats. På vattenkraftverk utgår numera endast den allmänna fastighetsskatten på industrienheter. Skattesatsen uppgår till 0,5 %.

I motion Sk617 av Laila Bäck m.fl. (s) hemställs att fastighetsskatten på vattenkraftverk görs åldersberoende på samma sätt som den tidigare produktionskatten på vattenkraftverk. En sådan utjämning skulle enligt motionären ge en ökad stimulans för ökad kapacitet genom effektivisering av gamla verk och nybyggnad i redan utbyggda älvar.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening utgår det inte i dag någon särskild fastighetsskatt på just elproduktionsenheter. Däremot omfattas dessa av den fastighetsskatt på 0,5 % som tas ut av industrienheter som ett led i finansieringen av medlemskapet i EU. Utskottet anser inte att denna fastighetsskatt bör differentieras i syfte att gynna yngre elproduktionsenheter och avstyrker därför motion Sk617.

Gränsgångare

Bakgrund

Enligt det nya nordiska dubbelbeskattningsavtalet och ett särskilt avtal med Danmark har den tidigare gränsgångarregeln upphört att gälla i förhållande till Danmark den 1 januari 1977. Detta innebär i princip att gränsgångare i Öresundsregionen skall beskattas i verksamhetslandet. Enligt en särskild övergångsbestämmelse kommer emellertid de tidigare reglerna fortfarande att gälla för dem som tidigare behandlats som gränsgångare och som fortsätter att uppfylla de villkor som gällt för tillämpningen av dessa regler (prop. 1996/97:44, bet. 1996/97:SkU12).

Motionerna

I motionerna Sk682 av Marie Granlund och Lars-Erik Lövdén (s) och Sk683 av Anders Karlsson och Bengt Silfverstrand (s) anføres att den nya gränsgångarregeln mellan Sverige och Danmark får konsekvenser för gränskommunerna. Enligt motionärerna gör den pressade arbetsmarknaden i Malmö att malmöbor söker sig till Köpenhamn för arbete. De låga hyrorna i Malmö gör också att många danskar bosätter sig i Malmö och arbetar kvar i Köpenhamn. Härtill kommer Öresundsbron som enligt motionärerna kan komma att höja pendlingsnivån från dagens 1 500 till ca 15 000 år 2010, vilket med det nya dubbelbeskattningsavtalet kan ge ett skattebortfall för Malmö på ca 1 500 miljoner kronor. Med nuvarande regler för kommunal skatteutjämning skulle övriga kommuner behöva kompensera Malmö med 1 400 miljoner kronor. Enligt motionärerna är det viktigt att principen om beskattning på bostadsorten återställs för pendlarna, och de anser att konsekvenserna av en sådan beskattning behöver utvärderas.

Enligt utskottets mening kommer ett eventuellt skattebortfall för Malmöregionen i huvudsak att utjämnas mellan Sveriges alla kommuner inom ramen för gällande regler om skatteutjämning. Utskottet hade också i samband med att de nya reglerna beslutades anledning att ta upp denna fråga, och utskottet utgick då ifrån att regeringen skulle följa utvecklingen i Öresundsregionen uppmärksam och vid behov återkomma till riksdagen med de förslag som kan erfordras.

Projektet med integrationen av Öresundsregionen gäller enligt utskottets mening inte bara frågan om regionens skatteunderlag utan en mängd andra problem, och inom regeringen pågår nu ett omfattande arbete med dessa frågor. Arbetet samordnas av statsrådet Leif Pagrotsky som är nordisk samordningsminister.

När det gäller önskemålen om ett återinförande av gränsgångarreglerna bör det noteras att den nuvarande beskattningsordningen grundar sig på en klar och internationellt vedertagen princip och att gränsgångarregeln slopats på begäran av Danmark. Det är enligt utskottets mening mot denna bakgrund inte troligt att Danmark nu skulle acceptera en återgång till de gamla reglerna.

Enligt utskottets mening finns det mot den angivna bakgrunden inte någon anledning till ett tillkännagivande till regeringen i dessa frågor, och utskottet avstyrker därför motionerna Sk682 och Sk683.

Kommunernas beskattningsunderlag

Motionerna

I motion Sk710 av Laila Bäck m.fl. (s) anförs att turistkommuner i dag går miste om åtskilliga skattekronor eftersom verksamheten i stor utsträckning bygger på säsongsanställd arbetskraft som inte är mantalsskriven i kommunen. Med det nya statliga bidrags- och utjämningsystemet hamnar dessa kommuner fel eftersom fördelningsnyckeln bygger på invånarantal. Ett sätt att komma till rätta med detta vore att ändra skattereglerna så att säsongsanställda inom turist- och servicebranschen betalar skatt i den kommun där arbetet utförts. Den som har en årsinkomst över t.ex. 60 000 kr i en annan kommun skulle betala sin kommunalskatt där. De kommuner som har stor del turism under en del av året skulle på detta sätt kunna vinna tillbaka en del av sina förlorade skattekronor.

I motion N274 yrkande 13 av Göran Hägglund m.fl. (kd) hemställs att fastighetsskatten på vattenkraftverk växlas till en kommunal fastighetsavgift. Detta skulle enligt motionärerna bli en mycket kraftfull regionalpolitisk insats. Regeringen bör återkomma med ett förslag med denna inriktning.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening bör inkomstbeskattningen även i fortsättningen ske i hemortskommunen. När det gäller behovet av regional utjämning till följd av

att en kommunen har mycket turister bör denna kunna tillgodose inom ramen för den kommunala skatteutjämningen.

När det gäller fastighetsskatten på elproduktionsenheter bör noteras att den särskilda skatten på dessa numera är avskaffad och att elproduktionsenheter endast omfattas av den allmänna fastighetsskatt om 0,5 % som tas ut på industrienheter. Utskottet anser att det finns bättre sätt att reglera förhållandet mellan staten och kommunerna än att omvandla denna skatt till en kommunal avgift.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna Sk710 och N274 yrkande 13.

Generalklausulen

Bakgrund

År 1980 infördes en lag mot skatteflykt. Lagen, som var av tillfällig karaktär, skärptes 1982 och förlängdes i olika omgångar tills den upphävdes hösten 1992. Den 1 juli 1995 återinfördes lagen (prop. 1994/95:209, SkU30). Reglerna har senast den 1 januari 1998 givits en något ändrad utformning (prop. 1997/98:170, bet. 1997/98:SkU3).

Motionen

I motion Sk308 yrkande 20 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) hemställs att generalklausulen avskaffas. Motionärerna anför att generalklausulen är svårbegriplig och helt oförutsebar för de skattskyldiga och därför står i strid med fundamentala principer som syftar till att förhindra godtycklig maktutövning.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening finns det ett starkt behov av en lagstadgad tolkningsanvisning som ger möjlighet att under vissa förutsättningar angripa förfaranden som inte kan förhindras eller motverkas med annan lagstiftning. Utskottet avstyrker motion Sk308 yrkande 20.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *inkomstbeskattnings inriktning*

att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk308 yrkande 19, 1998/99:Sk612 yrkandena 1 och 2, 1998/99:Sk632, 1998/99:Sk648 yrkande 1, 1998/99:Sk649, 1998/99:Sk655, 1998/99:Sk671 yrkandena 1, 2, 5, 6, 8 och 10, 1998/99:Sk706, 1998/99:Sf214 yrkandena 1 och 4, 1998/99:T818 yrkande 7, 1998/99:MJ238 yrkande 5, 1998/99:MJ749 yrkande 27, 1998/99:MJ803 yrkande 8, 1998/99:N238 yrkande 6, 1998/99:N326 yrkande 65, 1998/99:N329 yrkande 1, 1998/99:N330

yrkande 18, 1998/99:N332 yrkande 1, 1998/99:N334 yrkande 2, 1998/99:A215 yrkande 2, 1998/99:A238, 1998/99:A802 yrkande 8, 1998/99:A810 yrkande 13 och 1998/99:Bo237 yrkande 19,

res. 1 (m)

res. 2 (kd)

res. 3 (c)

2. beträffande *kompetenskonton*

att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk631 yrkandena 1 och 2, 1998/99:Sk631 yrkandena 3–5 och 1998/99:N326 yrkande 54,

res. 4 (m)

res. 5 (kd)

res. 6 (c)

3. beträffande *värdering av bilförmån*

att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk672 yrkandena 1 och 2 och 1998/99:N326 yrkande 7,

res. 7 (m, kd)

4. beträffande *handikappades bilförmån*

att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk730 yrkande 2,

res. 8 (m)

5. beträffande *miljövänliga förmånsbilar*

att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk656,

6. beträffande *resor till och från arbetet*

att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk621 yrkande 2, 1998/99:Sk667 och 1998/99:A811 yrkande 12,

res. 9 (m)

7. beträffande *ökade levnadskostnader vid tillfälligt arbete*

att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk634, 1998/99:Sk635 och 1998/99:Sk650,

res. 10 (m)

8. beträffande *resekostnader vid kortvariga uppdrag*

att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk675,

res. 11 (m)

9. beträffande *pensionsförsäkringar*

att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk670 yrkande 4 och 1998/99:Sk674,

res. 12 (m)

10. beträffande *föräldraaktivitet vid kommunala förskolor*

att riksdagen avslår motion 1998/99:Ub801 yrkande 2,

11. beträffande *beskattning av EU-parlamentariker*

att riksdagen avslår motion 1998/99:K354,

12. beträffande *avdrag för kampanjmaterial*

att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk613 och 1998/99:Sk678,

13. beträffande *idrottskonto*

att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk611,

14. beträffande *biodling*

att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk714 och 1998/99:Sk715,

res. 13 (kd)

15. beträffande *bytesringar*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk709 yrkandena 1 och 2,
res. 14 (mp)
16. beträffande *glesbygdsavdrag*
att riksdagen avslår motionerna 1997/98:N302 yrkande 2 och
1998/99:N337 yrkande 6,
res. 15 (c)
17. beträffande *gåvor till ideella organisationer*
att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk653 yrkande 1,
1998/99:Sk676, 1998/99:Sk677 och 1998/99:So381 yrkande 2,
res. 16 (m, kd)
18. beträffande *attraktiva områden*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk603 yrkandena 2 och 4,
res. 17 (m)
19. beträffande *tomträttsmark*
att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk307 yrkande 7, 1998/99:
Sk623 och 1998/99:Sk679,
res. 18 (kd)
20. beträffande *energisparande åtgärder*
att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk615, 1998/99:Sk680 och
1998/99:Sk707 yrkande 1,
res. 19 (m, kd)
21. beträffande *lokala taxeringsnämnder*
att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk603 yrkande 1 och
1998/99:N230 yrkande 4,
res. 20 (c)
22. beträffande *tilläggsdirektiv till Fastighetsbeskattningskommittén*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Bo235 yrkande 1,
23. beträffande *skattereduktion för byggnadsarbete*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk614,
res. 21 (kd)
24. beträffande *mangårdsbyggnader*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk618,
25. beträffande *fastighetsskatten på vattenkraftverk*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk617,
26. beträffande *gränsgångare*
att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk682 och 1998/99:Sk683,
27. beträffande *kommunernas beskattningsunderlag*
att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk710 och 1998/99:N274
yrkande 13,
res. 22 (kd)
28. beträffande *generalklausulen*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk308 yrkande 20.
res. 23 (m, kd)

På skatteutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

I beslutet har deltagit: Arne Kjörnsberg (s), Bo Lundgren (m), Lisbeth Staaf-Igelström (s), Per Rosengren (v), Holger Gustafsson (kd), Carl Fredrik Graf (m), Per Erik Granström (s), Carl Erik Hedlund (m), Ulla Wester (s), Lena Sandlin (s), Marie Engström (v), Helena Höij (kd), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Yvonne Ruwaida (mp), Rolf Kenneryd (c) och Lars U Granberg (s).

1. Inkomstbeskattningens inriktning (mom. 1) – m

Bo Lundgren (m), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m) och Marietta de Pourbaix-Lundin (m) har

dels anfört följande:

Moderata samlingspartiet vill skapa en grund för en förnyelse av det svenska samhället baserad på enskilda människors initiativkraft och företagande i syfte att värna och utveckla medborgarnas frihet och välfärd. Vårt mål är att skapa förutsättningar för så många nya arbetstillfällen i företagen att arbetslösheten avskaffas som samhällsproblem och att växla lägre skatter på arbetsinkomster mot mindre bidrag och subventioner så att det blir möjligt att kunna leva på sin lön och bygga upp ett eget sparande.

Betydelsen av ett sänkt skattetryck inom tjänstesektorn har bl.a. belysts i studien Tjänsteföretagens vardag (Företagarnas Riksorganisation). Med de skattesänkningar som vi föreslår skulle en livskraftig legal marknad för exempelvis hushållstjänster i Sverige kunna skapas. Dagens skatteklara och det krångel som den höga beskattningsnivån leder till gör t.ex. att företag som erbjuder privata hushållstjänster helt lagligt har svårt att hävda sig på marknaden. Samtidigt uppskattar Riksskatteverket att enbart svartstädningen omsätter ungefär en miljard kronor varje år. Om skatteklara minskade och större klarhet kunde skapas beträffande förmånsbeskattningen borde ett stort antal legala hushållstjänster kunna skapas samtidigt som svartarbetet skulle minska i motsvarande mån. En sådan förändring skulle vara lönsam också för staten.

Vi föreslår också en skattereduktion på 50 % för privatpersoner på arbetskostnaden för hushållstjänster som utförs i det egna hemmet. Kostnaden halveras direkt vid köp. Vår bedömning är att stimulansen för hushållstjänster på lite sikt kan ge upphov till mellan 50 000 och 100 000 nya jobb.

Vår politik innebär skattesänkningar som tar sikte på bl.a. barnfamiljerna. Ett av förslagen är ett grundavdrag vid den kommunala beskattningen på 10 000 kr per år och barn vid sidan av ett oförändrat barnbidrag. Vi har också föreslagit statliga åtgärder som ger utrymme för sänkta kommunalskatter samt avdragsrätt för styrkta barnomsorgskostnader tillsammans med ett vårdnadsbidrag. Sammantaget innebär vår politik att barnfamiljerna får väsentligt bättre ekonomi och större valfrihet.

En politik med denna inriktning skapar en grund för en förnyelse, tillväxt och nya jobb i det svenska samhället och värnar och utvecklar medborgarnas frihet och välfärd.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 1 hemställt:

1. beträffande *inkomstbeskattningens inriktning*
att riksdagen med bifall till motionerna 1998/99:Sk612 yrkande 1, 1998/99:Sf214 yrkande 1, 1998/99:A215 yrkande 2, 1998/99:A802 yrkande 8, med anledning av motionerna 1998/99:Sk308 yrkande 19,

1998/99:Sk632, 1998/99:Sk648 yrkande 1, 1998/99:Sk649, 1998/99:Sk655, 1998/99:Sf214 yrkande 4, 1998/99:T818 yrkande 7, 1998/99:N326 yrkande 65, 1998/99:N329 yrkande 1, 1998/99:N330 yrkande 18, 1998/99:N332 yrkande 1, 1998/99:A810 yrkande 13 och 1998/99:Bo237 yrkande 19 och med avslag på motionerna 1998/99:Sk612 yrkande 2, 1998/99:Sk671 yrkandena 1, 2, 5, 6, 8 och 10, 1998/99:Sk706, 1998/99:MJ238 yrkande 5, 1998/99:MJ749 yrkande 27, 1998/99:MJ803 yrkande 8, 1998/99:N238 yrkande 6, 1998/99:N334 yrkande 2 och 1998/99:A238 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

2. Inkomstbeskattningens inriktning (mom. 1) – kd

Holger Gustafsson (kd) och Helena Höij (kd) har

dels anført följande:

Vi ser det som en viktig uppgift att skapa en skattestruktur som gör att fler kan klara sig på sin egen lön och inte tvingas vara beroende av bidrag för att få hushållsekonomin att gå ihop. Därför har vi föreslagit en rad åtgärder som gör att inkomsttagare får behålla en större del av sin egen lön och därmed får möjlighet att påverka och få kontroll över sin egen ekonomiska situation. Det beloppsmässigt mest betydande förslaget är ett kraftigt höjt grundavdrag i den kommunala beskattningen.

Dessutom förhindrar dagens skattesystem tillväxt i sektorer av ekonomin där det egentligen både finns ett utbud och en efterfrågan. En sådan sektor är tjänstesektorn för hushållstjänster. Inom denna sektor skulle en stor mängd vita jobb kunna uppstå om bara skattesystemet omformades. Hundratusentals hushåll köper i dag svarta tjänster och tusentals människor utför svartjobb. Tjänstesektorn kan ges helt nya möjligheter att växa om vita hushållstjänster görs tillgängliga för personer med normala inkomster. Vi föreslår en 50-procentig skattereduktion för de privata hushållens köp av tjänster i det egna hemmet. Förslaget kan beskrivas som att det nuvarande rotsystemet permanentas och utvidgas rejält så att det vita priset halveras direkt vid köpet. Tjänster för upp till 50 000 kr per år kan köpas med en 50-procentig skattereduktion, som då uppgår till maximalt 25 000 kr per hushåll och år.

Vi vill också underlätta för de arbetstagare som erbjuds hemservice som löneförmån från sina arbetsgivare. Dagens förmånsvärde är satt så högt att få har råd att ta emot löneförmånen. Det beror på att förmånsvärdet är satt utifrån dagens orimliga skattebelastning på denna typ av tjänster. Om vårt förslag om en 50-procentig skattereduktion för hushållstjänster förverkligas bör också förmånsvärdet sänkas på denna löneförmån. Då skulle många personer som i dag arbetar i överhettade branscher kunna ta emot denna typ av löneförmån, och skattesystemet blir därmed effektivitetsbefrämjande samtidigt som det skapas nya arbetstillfällen.

Den svarta sektorn innebär betydande problem för de företag som redan finns. Vart femte företag drabbas av konkurrens från den svarta sektorn. I en del branscher är det betydligt mer. Det leder till att seriösa företagare inte har en chans att konkurrera om de inte också fuskar med vissa regler. I några

branscher har detta blivit en ond cirkel, där företag "tvingas" fuska för att överleva på marknaden. Dagens situation riskerar att leda till en kraftigt urholkad skattemoral. Detta är naturligtvis ett mycket allvarligt problem. Ett fungerande rättssamhälle bygger på att lagstiftningen är förankrad i människors rättsuppfattning så att man av egen kraft och vilja lyder lagarna.

Den ekonomiska samhällsutvecklingen går mycket snabbt och kraven på en förbättrad etik på skatteområdet är angelägna. Därför är tiden inne för en ny skattereform. En reform som tar hänsyn till nya problem och trender som snabbt utvecklas i Sverige och i vår internationella och alltmer ekonomiskt gränslösa värld. En ny skattepolitisk reform bör främst ta sikte på att minska de problem som uppstår då Sverige har väsentligt högre skattenivåer och andra beskattningsområden än våra grannländer, samt att skapa ett svenskt skattesystem där incitamenten för skattebrott minimeras.

Därför bör regeringen låta utreda hur ett nytt skattesystem bäst kan utformas för att minska incitamenten för skattebrott.

En skatteväxling som innebär sänkt skatt på arbete och höjda skatter på energi, miljöfarliga utsläpp och ändliga naturresurser bör genomföras.

Vi föreslår att riksdagen som sin mening ger regeringen det anförda till känna.

dels vid moment 1 hemställt:

1. beträffande *inkomstbeskattningens inriktning*

att riksdagen med bifall till motionerna 1998/99:Sk649, 1998/99:Sf214 yrkande 4, 1998/99:MJ238 yrkande 5, 1998/99:N326 yrkande 65, 1998/99:N330 yrkande 18, 1998/99:A802 yrkande 8, 1998/99:A810 yrkande 13 och 1998/99:Bo237 yrkande 19, med anledning av motionerna 1998/99:Sk308 yrkande 19, 1998/99:Sk612 yrkandena 1 och 2, 1998/99:Sk632, 1998/99:Sk648 yrkande 1, 1998/99:Sk655, 1998/99:Sf214 yrkande 1, 1998/99:T818 yrkande 7, 1998/99:MJ803 yrkande 8, 1998/99:N238 yrkande 6, 1998/99:N329 yrkande 1, 1998/99:N332 yrkande 1 och 1998/99:A215 yrkande 2 och med avslag på motionerna 1998/99:Sk671 yrkandena 1, 2, 5, 6, 8 och 10, 1998/99:Sk706, 1998/99:MJ749 yrkande 27, 1998/99:N334 yrkande 2 och 1998/99:A238 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

3. Inkomstbeskattningens inriktning (mom. 1) – c

Rolf Kenneryd (c) har

dels anført följande:

Centerpartiet för en politik för ett decentraliserat och ekologiskt samhälle med en stark ekonomi och uthållig tillväxt.

Vi vill sänka skattetrycket i takt med vad ekonomin medger och prioriterar sänkt skatt på arbete, sänkt skatt för låg- och medelinkomsttagare samt på företagande och boende. Skatteväxling med sänkt skatt på arbete och ökad skatt på miljöförstörande verksamhet är en väg att gå mot ett hållbart sam-

hålla. Det är viktigt att staten använder skatterna som ett instrument att styra produktion och konsumtion mot en kretsloppsanpassning.

Vi har under hösten föreslagit att skatten för låg- och medelinkomsttagare sänks genom en skattereduktion på 1 800 kr och har angivit att behovet av en varaktig skattesänkning för dessa grupper bäst löses genom ett förhöjt grundavdrag.

Vi har också föreslagit att arbetsgivaravgifterna sänks stegvis. Under 1999 skulle sänkningen ha uppgått till närmare 1,5 miljarder kronor och år 2001 kommer nedsättningen av arbetsgivaravgifterna med vårt alternativ att uppgå till 8 %.

Vi vill jämna vägen för ett nyföretagande och utveckling genom enklare regler och bättre förutsättningar för små och medelstora företag. Dubbelbeskattningen av företag bör enligt vår mening på sikt avskaffas, och vi har varit pådrivande för att sänka ägarbeskattningen för de onoterade bolagen.

Sänkta skatter på arbete och företagande är nödvändigt för att på sikt klara en stark svensk ekonomisk utveckling. Skattesänkningar skall finansieras. Ofinansierade skattesänkningar riskerar annars att slå tillbaka mot företagen i form av högre räntor till följd av försvagade statsfinanser. Det är därför mycket viktigt att positiva effekter av sänkta skatter, såsom ökad sysselsättning och högre tillväxt, inte tas ut i förväg. För att skapa utrymme för sänkta skatter på arbete bör skatterna höjas på verksamheter som tar i anspråk naturens resurser utan att automatiskt ersätta de skador och det slitage som uppstår. Vi föreslår en höjning av miljö- och energiskatter.

Genom att skatteväxla på det sätt som vi föreslår kan skatterna på arbete sänkas och skatterna på sådant som är skadligt för miljön höjas. Därigenom minskar den miljöskadliga verksamheten i omfattning samtidigt som fler kan få arbete.

Miljöskatter kan uppdelas i två större kategorier. Skatt på utsläpp och skatt på resursanvändning. Det finns skäl att utveckla miljöskatter på naturresurser, även om en sådan skatt inte är lika direkt kopplad till ett visst påtagligt miljöproblem. Sådana skatter är ett verkningsfullt instrument för att bidra till en effektivare resursanvändning och ett långsiktigt hållbart samhälle. Användningen av naturresurser skapar också en bredare och större skattebas för miljöskatterna, vilket ger större utrymme för skattesänkningar på andra områden. Även ur ett rent skattepolitiskt perspektiv kan skatt på en naturresurs, som exempelvis användning av färskvatten, vara mindre snedvridande och därmed att föredra framför olika former av skatt på arbete.

På sikt kan en skatteväxling från arbete till naturresurser och miljöpåverkan leda till ett jämfört med i dag radikalt annorlunda förhållande mellan skattenivån på olika produktionsfaktorer.

Vad som ovan anförts om skatteväxling bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 1 hemställt:

1. beträffande *inkomstbeskattningens inriktning* att riksdagen med bifall till motionerna 1998/99: MJ749 yrkande 27 och 1998/99: N238 yrkande 6 och med avslag på motionerna

1998/99:Sk308 yrkande 19, 1998/99:Sk612 yrkandena 1 och 2, 1998/99:Sk632, 1998/99:Sk648 yrkande 1, 1998/99:Sk649, 1998/99:Sk655, 1998/99:Sk671 yrkandena 1, 2, 5, 6, 8 och 10, 1998/99:Sk706, 1998/99:Sf214 yrkandena 1 och 4, 1998/99:T818 yrkande 7, 1998/99:MJ238 yrkande 5, 1998/99:MJ803 yrkande 8, 1998/99:N326 yrkande 65, 1998/99:N329 yrkande 1, 1998/99:N330 yrkande 18, 1998/99:N332 yrkande 1, 1998/99:N334 yrkande 2, 1998/99:A215 yrkande 2, 1998/99:A238, 1998/99:A802 yrkande 8, 1998/99:A810 yrkande 13 och 1998/99:Bo237 yrkande 19 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

4. Kompetenskonton (mom. 2) – m

Bo Lundgren (m), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m) och Marietta de Pourbaix-Lundin (m) har

dels anført följande:

I det nutida samhället förändras produktions- och marknadsförutsättningarna hastigt. Arbetskraften blir alltmer rörlig, dels därför att individer frivilligt byter jobb, dels därför att arbetsmarknadssituationen föranleder det. Samtidigt har investeringar i kompetens fått en allt större betydelse. Det blir allt viktigare att rätt kunskap och specialisering finns tillgänglig i olika situationer.

Den ökade rörligheten hos arbetskraften gör att alla företag inte är lika intresserade av att satsa på de anställdas långsiktiga kompetensutveckling, eftersom det finns en risk att företaget självt inte får någon nytta av investeringen.

I den nya situationen är det rimligt att enskilda individer i högre grad själva tar ansvar för sin kompetensutveckling. Det ligger i den enskildes intresse att kunna styra sin egen kompetensutveckling och att behålla sin professionalism. Många önskar sig också möjligheter till personlig utveckling och nya utmaningar genom att kunna byta inriktning på sitt arbete några gånger i livet. Det är också ett samhällsintresse att människor är välutbildade och kan möta näringslivets och arbetsmarknadens behov.

Särskilt för de små företagen skulle en förbättring av de enskildas egna möjligheter till kompetensutveckling ha stor betydelse. De små företagen har inte tid att satsa på kompetensutveckling när verksamheten går bra och beläggningen är hög och vågar inte göra sådana satsningar när orderingången viker och konjunkturen går ner. Problemet skulle kunna hanteras bättre om de enskilda själva i högre grad kunde stå för sin kompetensutveckling. Företaget skulle då kunna bidra ekonomiskt i goda konjunkturer och ge möjlighet till studier när verksamheten går sämre.

Småföretagsdelegationen har i maj 1998 lagt fram ett förslag om individuella kompetenskonton som syftar till att ge alla kategorier av människor tillgång till en statlig stimulans för att förnya och underhålla sin utbildning och kompetens. Delegationens förslag är avsett att omfatta också den som inte har någon arbetsgivare eller är en företagare. Delegationen föreslår att en särskild utredning tillsätts för att utarbeta ett komplett förslag.

Enligt vår mening bör förutsättningarna för att genomföra Småföretagsdelegationens förslag utredas snarast. Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 2 hemställt:

2. beträffande *kompetenskonton*

att riksdagen med bifall till motionerna 1998/99:Sk631 yrkande 1 och 1998/99:N326 yrkande 54 och med avslag på motion 1998/99:Sk631 yrkandena 2–5 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

5. Kompetenskonton (mom. 2) – kd

Holger Gustafsson (kd) och Helena Höij (kd) har

dels anført följande:

Ökad personlig kompetens är helt avgörande för att Sverige skall kunna hävda sig på världsmarknaden med höga löner. Genom en hög utbildningsnivå och avancerade produkter kan Sverige ligga i utvecklingens framkant. Kompetens omfattar förutom formell utbildning också erfarenheter, praktiska färdigheter, personligt kontaktnät, personlighet och attityder.

Det bör vara ett gemensamt intresse för arbetsgivare och varje anställd i företaget att utveckla medarbetarens kompetens för att utveckla såväl företaget som den enskildes personliga kvalifikationer.

Avdragsrätt föreligger i dag för utbildning som arbetsgivaren initierar och betalar. Kristdemokraterna anser att skattelagstiftningen bör medge möjlighet att med avdragsrätt sätta in medel på ett för arbetsgivaren och den enskilde gemensamt utbildningskonto. De belopp som genom förhandling förs upp på kontot skall enbart kunna användas för den enskildes egen kompetensutveckling. Med denna möjlighet är vi övertygade om att det gemensamma ansvaret och den individuella drivkraften skulle gynna alla parter.

Det anförda bör riksdagen med anledning av de nu aktuella motionerna som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 2 hemställt:

2. beträffande *kompetenskonton*

att riksdagen med anledning av motionerna 1998/99:Sk631 yrkande 1–5 och 1998/99:N326 yrkande 54 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

6. Kompetenskonton (mom. 2) – c

Rolf Kenneryd (c) har

dels anført följande:

En av de viktigaste reformerna är att öka möjligheterna till återkommande utbildning. Mycket av dagens företagsutbildning eller kompetensutveckling ges i hög grad till dem som redan har en god utbildning. De med störst behov av längre kompetenshöjande utbildningar kommer ofta inte i åtnjutande av

dessa. Möjligheten till återkommande utbildning är fundamental för att klara en allt snabbare kunskapstillväxt.

Behovet av att kunna studera under längre sammanhängande tid kommer att öka. Finansiering av detta kan inte klaras varken av företaget eller av den enskilde. För att fler skall kunna ha möjlighet till livslångt lärande måste det inrättas ett nytt finansieringssystem – ett kompetenskonto – som ger möjligheter till rimlig ekonomisk försörjning under en utbildningstid mitt i livet.

Kompetenskontot skall vara knutet till den enskilde med möjlighet att sätta av en del av sin lön eller avstå från en del av löneökningen som den enskilde själv förfogar över. Arbetsgivaren svarar för att tillskjuta en del.

Kompetenskontot får störst nytta om det används tillsammans med arbetsgivarens avsättning för kompetensutveckling. Statens insats blir att skattemässigt gynna avsättningar till kompetenskontot. Då båda parter måste komma överens om hur arbetsgivarens del skall användas stärks incitamentet att kompetenskontot används i en långsiktig utbildnings- och utvecklingsplan, till gagn för både den enskilde och företaget.

Regeringen har aviserat att man återkommer med ett förslag men har nu dröjt med ett besked alltför länge. Vi inom Centerpartiet anser att det är nödvändigt att regeringen snarast återkommer med ett förslag till kompetenskonto. Det anförda bör riksdagen med anledning av de nu aktuella motionsyrkandena som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 2 hemställt:

2. beträffande *kompetenskonton*

att riksdagen med anledning av motionerna 1998/99:Sk631 yrkandena 1–5 och 1998/99:N326 yrkande 54 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

7. Värdering av bilförmån (mom. 3) – m, kd

Bo Lundgren (m), Holger Gustafsson (kd), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Helena Höij (kd) och Marietta de Pourbaix-Lundin (m) har

dels anført följande:

Reglerna för förmånsbeskattning av tjänstebil ändrades vid årsskiftet 1996/1997. Tidigare uppskattades värdet av att den anställdes arbetsgivare betalade bil och drivmedel till ett schablonbelopp. Nu ingår inte längre drivmedel i detta schablonbelopp. Den anställda är tvungen att föra körjournal och specificera antal körda mil i tjänsten för att inte tvingas skatta för bensinförmånen som för lön. Tjänstebilsinnehavaren och företaget tvingas ägna mycket tid åt att administrera denna redovisning.

Småföretagsdelegationen har i rapporten Bättre och enklare regler (SOU 1997:186) föreslagit en övergång till schablonbeskattning för att minska den byråkrati och det krångel som de nuvarande reglerna medför.

Vi anser att en ny översyn bör genomföras i syfte att förenkla reglerna. Härvid bör den byråkrati och det krångel som reglerna medför för småföretagare särskilt beaktas.

dels vid moment 3 hemställt:

3. beträffande *värdering av bilförmån*
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:N326 yrkande 7 och med
anledning av motion 1998/99:Sk672 yrkandena 1 och 2 som sin
mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

8. Handikappades bilförmån (mom. 4) – m

Bo Lundgren (m), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m) och
Marietta de Pourbaix-Lundin (m) har

dels anført följande:

Den som är i behov av en handikappanpassad tjänstebil, t.ex. en rullstols-
användare, riskerar med nuvarande skatteregler att få ett mycket högt
förmånsbeskattningsvärde eftersom dessa bilar ofta kräver större utrymmen
och speciell utrustning och därmed betraktas som lyxbilar.

Även om nuvarande regler ger möjlighet att undanta installerad extra-
utrustning är det enligt vår mening inte bra att den som är handikappad skall
behöva åberopa en särskild undantagsregel om synnerliga skäl för att få en
rimlig behandling vid beskattningen. Det är inte heller klart var gränserna går
för möjligheterna att tillämpa jämkningregeln i dessa fall.

Vi anser att de nuvarande reglerna för förmånsbeskattning bör ses över i
syfte att ge dessa en utformning som gör att den som har en handikapp-
anpassad tjänstebil inte missgynnas vid beskattningen.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 4 hemställt:

4. beträffande *handikappades bilförmån*
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Sk730 yrkande 2 som sin
mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

9. Resor till och från arbetet (mom. 6) – m

Bo Lundgren (m), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m) och
Marietta de Pourbaix-Lundin (m) har

dels anført följande:

Sverige är ett glest bebott land. För många hushåll är resorna till och från
arbetet långa. Kollektivtrafiken är i många fall inget alternativ. Det är då
nödvändigt att använda bilen. Dessutom krävs ofta biltransporter för privata
ändamål för att det skall vara möjligt att bo kvar i mindre tätbefolkade
områden.

Denna situation kräver särskilda avvägningar när det gäller att utforma
skattepolitiken. Höjd bensinskatt och andra kostnadsökningar försvagar hus-
hållsekonomin och gör att intresset för att ta arbete på större avstånd från
hemmet minskar. Det minskar rörligheten på arbetsmarknaden.

Mot denna bakgrund har vi under höstens budgetbehandling föreslagit en
omedelbar sänkning av bensinskatten med 20 öre (vartill kommer moms).

Dessutom har vi föreslagit att avdraget för resor till och från arbetet höjs till 16 kr per mil och att det skall inkludera resor till barnomsorg. Vårt budgetförslag innebar vidare en sänkning av det icke avdragsgilla beloppet för arbetsresor med 1 000 kr till 6 000 kr för innevarande år.

Vi anser att det är viktigt att villkoren för att använda bil för privata transporter gör det möjligt att vara bosatt och arbeta även i de glest befolkade delarna av Sverige.

Regering bör lägga fram ett förslag i ienlighet med det anförda.

dels vid moment 6 hemställt:

6. beträffande *resor till och från arbetet*

att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Sk621 yrkande 2, med anledning 1998/99:A811 yrkande 12 och med avslag på motion 1998/99:Sk667 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

10. Ökade levnadskostnader vid tillfälligt arbete (mom. 7) – m

Bo Lundgren (m), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m) och Marietta de Pourbaix-Lundin (m) har

dels anført följande:

Framtidens arbetsmarknad kommer att ändras på många sätt. Människor kommer att byta arbetsgivare oftare än vad som varit fallet tidigare, och behovet av specialistkompetens på många områden gör att människor kommer att behöva resa mer. En väl fungerande infrastruktur kommer att göra detta möjligt.

Sannolikt kommer det varken att vara möjligt eller önskvärt att byta bostad i samma utsträckning. Särskilt i familjer med två vuxna och barn innebär det alltid en omställning att bryta upp från de lokala nätverk som bildats. Samhället måste därför bejaka möjligheterna för människor att söka sig till arbeten på andra platser än bostadsorten.

För att möta den moderna arbetsmarknadens krav och göra det möjligt för människor att vara rörliga på arbetsmarknaden, menar vi att det nu är lämpligt att förändra skattereglerna för tillfälligt arbete och dubbel bosättning.

I ett delbetänkande av Utredningen om ökade levnadsomkostnader m.m. (SOU 1998:56) föreslås bl.a. att den tvåårsregel som gäller vid avdrag för kostnad för ökade levnadskostnader i samband med tillfälligt arbete slopas. Det innebär att rätt till avdrag för logikostnader skall föreligga under hela den tid som tjänsteresan respektive det tillfälliga arbetet pågår. En lagrådsremiss har också beslutats av regeringen. Vi utgår från att regeringen under våren återkommer med en proposition om slopad tvåårsgräns vid tillfälligt arbete.

Bestämmelserna om ökade levnadskostnader innehåller också tidsgränser när det gäller avdrag för ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning. Även på denna punkt är det viktigt att en förändring kommer till stånd så snabbt som möjligt. Det är därför angeläget att det fortsatta utredningsarbetet

bedrivs skyndsamt och att regeringen skyndsamt återkommer med ett förslag som innebär att de tidsgränser som gäller vid avdrag för ökade levnadskostnader slopas helt.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 7 hemställt:

7. beträffande *ökade levnadskostnader vid tillfälligt arbete* att riksdagen med bifall till motionerna 1998/99:Sk634 och 1998/99:Sk650 och med anledning av motion 1998/99:Sk635 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

11. Resekostnader vid kortvariga uppdrag (mom. 8) – m

Bo Lundgren (m), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m) och Marietta de Pourbaix-Lundin (m) har

dels anført följande:

De flesta som dömer fotbollsmatcher gör det på sin fritid som en bisyssla. De har ett ordinarie arbete och deltar på ledig tid, kvällar och helger. Tillgången på domare tenderar att minska och trycket på dem som är aktiva att resa ut i distrikten ökar.

På vissa håll har dock skattemyndigheternas syn på den reseersättning som utgår tolkats så att det blivit en orimlig ekonomisk belastning för den enskilde. Rätten till avdrag, med i dag motsvarande 15 kr per mil, har förvägrats med hänvisning till att det för varje enskilt uppdrag har varit fråga om en resa till arbetet och inte en resa i tjänsten. Så får t.ex. en domare som skall döma en match 100 km från sitt hem själv stå för resekostnaderna med egen bil 200 km tur och retur. Problemet drabbar glesbygd med långa reseavstånd och utan kollektivtrafik särskilt hårt.

Vi anser inte att det är rimligt att avdrag vägras för resekostnader som på detta eller andra liknande sätt har ett direkt samband med ett uppdrag. Reglerna och tillämpningen bör ses över i syfte att få till stånd ett rimligare beskattningsresultat i fall som dessa.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 8 hemställt:

8. beträffande *resekostnader vid kortvariga uppdrag* att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Sk675 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

12. Pensionsförsäkringar (mom. 9) – m

Bo Lundgren (m), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m) och Marietta de Pourbaix-Lundin (m) har

dels anført följande:

Vi anser att det är viktigt att det skapas bra förutsättningar för ett enskilt pensionssparande. Det långsiktiga och bundna sparandet ökar den enskildes

trygghet och kan dessutom bidra till att förbättra företagens riskkapital-försörjning. Ett väsentligt led i att skapa goda förutsättningar för enskilt sparande för egen pensionering var införandet av det individuella pensionssparandet 1994.

Socialdemokraterna har härefter försämrat förutsättningarna för enskilt pensionssparande genom beslutet att halvera avdragsrätten för pensions-sparande. Man har dessutom höjt avkastningsskatten på pensionssparande. De försämrade möjligheterna för pensionssparande har bl.a. lett till ett utflöde av sparande till utlandet, där denna beskattning är lägre.

Avdragsutrymmet för pensionsförsäkringar bör enligt vår mening återställas till ett basbelopp. Avdrag bör dessutom medges för pensions-sparande för makes räkning.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 9 hemställt:

9. beträffande *pensionsförsäkringar*

att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Sk670 yrkande 4 och med anledning av motion 1998/99:Sk674 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

13. Biodling (mom. 14) – kd

Holger Gustafsson (kd) och Helena Höj (kd) har

dels anført följande:

I samband med att skattereformen trädde i kraft 1991 avskaffades den gräns för hobbybiodling som tidigare medgav att en biodlare fick ha 15 bisamhällen. Nu omfattas biodlingen av den allmänna principen om skatt-skyldighet, att när vinst uppstår i näringsverksamhet skall den beskattas.

Skattereformens beslut om nya skatteregler för vinstgivande hobbyverk-samhet medförde att biodlare med mycket få bisamhällen blev bokförings-skyldiga för kostnader och intäkter. Vid en revision måste biodlaren kunna styrka att vinst inte uppstått. Det har förekommit att biodlare med ända ner till fyra bisamhällen har tvingats lämna sådana uppgifter till skattemyndig-heterna. Erfarenheten visar att en blygsam vinst uppstår först vid ett innehav av närmare 15 bisamhällen.

Mot denna bakgrund är det givet att riksdagsbeslutet på ett kraftigt sätt har påverkat biodlingen.

En enkel och adekvat lösning av problemet, som inte medför några kostnader, är att riksdagen fastslår att skattemyndigheterna skall återgå till regeln om att biodlare med upp till 15 bisamhällen är befriade från bokförings- och anteckningsskyldighet och inte behöver styrka att de inte tjänat pengar på dessa 15 bisamhällen. Skattemyndigheterna skulle därmed också få resurser frigjorda till något mer meningsfullt och lönande än att skattekontrollera en så föga lukrativ hobby.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 14 hemställt:

14. beträffande *biodling*

att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Sk715 och med anledning av motion 1998/99:Sk714 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

1998/99:SkU10

14. Bytesringar (mom. 15) – mp

Yvonne Ruwaida (mp) har

dels anført följande:

Bytesringar och liknande arrangemang är ett exempel på hur man kan förbättra sammanhållningen inom vissa områden och aktivera hyresgästerna. Bytesringar, eller med en engelsk term Local Exchange and Trade System, är ett system för att kunna byta varor eller tjänster med varandra, och dessa system kan vara informella eller mer eller mindre utvecklade med bokföring av de tillgångar och skulder som verksamheten inneburit för deltagarna. Risken är att bra initiativ i denna riktning uteblir på grund av krångel med beskattning av de vanligtvis ganska små värden som bytena rör sig kring.

Som anføres i motion Sk709 av Kia Andreasson m.fl. (mp) bör frågan om beskattningen av bytesringar utredas i syfte att underlätta verksamhet av detta slag. Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 15 hemställt:

15. beträffande *bytesringar*

att riksdagen med anledning av motion 1998/99:Sk709 yrkandena 1 och 2 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

15. Glesbygdsavdrag (mom. 16) – c

Rolf Kenneryd (c) har

dels anført följande:

Boende långt från de områden där de större infrastrukturinvesteringarna sker kan inte nyttiggöra sig dessa satsningar. Kostnader som uppstår på grund av långa avstånd och avsaknad av valfrihet måste kompenseras. Detta kan inte enbart ske via ett höjt reseavdrag utan måste ske också på annat vis. Att bo på landsbygden innebär att man måste ha bil, oftast behöver man dessutom två. En sådan kompensation kan lättast hanteras via skattsedeln med avdragsmöjligheter som knyts till boende och möjligheter att utnyttja allmänna kommunikationer.

En utgångspunkt för avdraget bör vara att definiera en basservice och finna ett system som innebär ett differentierat avdrag beroende på avstånd och tillgång till basservice. Centerpartiet har vid ett flertal tillfällen begärt att regeringen skall utreda ett glesbygdsavdrag. Vårt krav på utredning kvarstår.

Regeringen bör låta utreda möjligheterna att införa ett glesbygdsavdrag. Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 16 hemställt:

16. beträffande *glesbygdsavdrag*

att riksdagen med bifall till motionerna 1997/98:N302 yrkande 2 och 1998/99:N337 yrkande 6 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

1998/99:SkU10

16. Gåvor till ideella organisationer (mom. 17) – m, kd

Bo Lundgren (m), Holger Gustafsson (kd), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Helena Höij (kd) och Marietta de Pourbaix-Lundin (m) har

dels anført följande:

I Sverige testamenteras årligen stora belopp som donationer till ideella ändamål, som forskning och museiverksamhet, liksom till ideella föreningar, som kyrkor, idrottsföreningar och hjälporganisationer. I länder som har en utvecklad tradition av skatteavdrag även för större eller mindre donationer under donatorns levnad har betydande belopp donerats som möjliggjort stora satsningar på idrott, forskning och andra välgörande ändamål.

Med ett allt högre skattetryck och ökat bidragsberoende har medborgarna fått allt mindre marginaler för att klara förändringar. Arbetslösheten i landet har varit hög länge, och det har satt sina spår i en ökning av socialbidrags-sökande. Det är emellertid inte bara de ekonomiska påfrestningarna som ökat för alltfler, utan även sociala problem, som inte har en direkt koppling till ekonomin, tenderar att öka. Bland de mest drabbade grupperna finner man kvinnor, ensamstående med barn, äldre med låga pensioner, mentalt sjuka, hemlösa och ungdomar med drogproblem.

Det allmänna välfärdssystemet har inte förutsättningar att kunna klara av alla hjälpbehov. När statens och kommunernas skyddsnät inte klarar av de behov som finns, är det desto angelägnare att de som visar solidaritet med sina medmänniskor uppmuntras att aktivt stödja kompletterande verksamheter. Insamlingar av olika slag är i dag av en rätt stor omfattning.

Det utförs också ett fantastiskt arbete inom de ideella organisationer, som har möjligheterna att kunna ge snabb hjälp baserad på medmänsklighet utan att vara låsta av alltför strikta regelverk. Behoven är emellertid vida större än de resurser som organisationerna har.

För att uppmuntra enskilda donationer till olika former av ideell verksamhet kan det finnas anledning att överväga en avdragsrätt för gåvor till ideella och humanitära ändamål. Denna typ av avdragsrätt finns i många andra länder som t.ex. Danmark, Belgien, Holland, Frankrike, Kanada och USA. Enskilda donatorer skulle säkert uppmuntras att skänka mer, om man visste att man kunde få göra avdrag i deklarationen.

Vi anser att frågan om en avdragsrätt för gåvor till ideella organisationer och till ideellt och humanitärt bistånd bör utredas i syfte att klarlägga såväl fördelarna som nackdelarna med en sådan ordning.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 17 hemställt:

17. beträffande *gåvor till ideella organisationer*

att riksdagen med anledning av motionerna 1998/99:Sk653 yrkande 1, 1998/99:Sk676, 1998/99:Sk677 och 1998/99:So381 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts. 1998/99:SkU10

17. Attraktiva områden (mom. 18) – m

Bo Lundgren (m), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m) och Marietta de Pourbaix-Lundin (m) har

dels anført följande:

Fastighetsskatten slår hårt mot många familjer. I kombination med väsentligt uppräknade taxeringsvärden får skatten förödande effekter för många boende i skärgårdskommuner och boende längs våra kuster. I flera kommuner i Bohuslän har skatten för småhus i genomsnitt höjts med mer än 50 % under 1990-talet. Många som drabbas hårt av dessa orättfärdiga höjningar är fiskare och äldre. Äldre som köpt ett hus i unga år, betalt sina lån på huset för att få en ålderdom utan större utgifter drabbas nu av så höga skatter att många måste sälja sina hus för att kunna betala skatten.

Vi har för innevarande år föreslagit en generell sänkning av fastighetsskatten till 1,3 % och anser att en fortsatt generell sänkning bör genomföras 2000 och 2001. Vidare bör enligt vår mening de orimliga regionala skillnaderna lindras genom att endast halva markvärdet tas med vid fastighetsbeskattningen.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 18 hemställt:

18. beträffande *attraktiva områden*

att riksdagen med anledning av motion 1998/99:Sk603 yrkandena 2 och 4 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

18. Tomträttsmark (mom. 19) – kd

Holger Gustafsson (kd) och Helena Höj (kd) har

dels anført följande:

Underlaget för statlig fastighetsskatt är värdet på såväl byggnad som mark. I dag utgår fastighetsskatt även på tomträttsmark som tomträttsinnehavaren inte äger utan hyr t.ex. av en kommun. Det är en orimlig princip att betala skatt för fast egendom man inte äger. Det är inte acceptabelt att jämställa tomträttsinstitutet med äganderätt i detta avseende.

Kristdemokraterna anser att fastighetsskatt på tomträttsmark inte skall tas ut av tomträttsinnehavaren, utan i förekommande fall direkt av markägaren. Det bör ankomma på regeringen att snarast återkomma till riksdagen med förslag i frågan.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 19 hemställt:

19. beträffande *tomträttsmark*

att riksdagen med bifall till motionerna 1998/99:Sk307 yrkande 7, 1998/99:Sk623 och 1998/99:Sk679 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts. 1998/99:SkU10

19. Energisparande åtgärder (mom. 20) – m, kd

Bo Lundgren (m), Holger Gustafsson (kd), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Helena Höij (kd) och Marietta de Pourbaix-Lundin (m) har

dels anført følgende:

Det är viktigt att skattereglerna inte motverkar energisparande investeringar som villaägare gör. De metoder som används för att fastställa en fastighets marknadsvärde vid fastighetstaxeringen är schablonmässiga och det finns därför en risk att investeringar i miljövänliga och energisnåla alternativ får ett omotiverat genomslag på fastighetens taxeringsvärde. Många gånger kan marknadsvärdet öka mindre vid en miljöanpassad investering än vid en icke miljöanpassad investering.

Det är viktigt att fastighetsbeskattningen inte motverkar energisparande eller miljövänliga investeringar. Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 20 hemställt:

20. beträffande *energisparande åtgärder*
att riksdagen med anledning av motionerna 1998/99:Sk615, 1998/99:Sk680, 1998/99:Sk707 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

20. Lokala taxeringsnämnder (mom. 21) – c

Rolf Kenneryd (c) har

dels anført følgende:

Lokala taxeringsnämnder bör åter införas för att få en så rättvis bedömning som möjligt. De skall tillsättas med personer som har såväl person- som lokalkännedom. Detta ger bättre förutsättningar för en rättvis bedömning i taxeringsfrågor.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 21 hemställt:

21. beträffande *lokala taxeringsnämnder*
att riksdagen med bifall till motionerna 1998/99:Sk603 yrkande 1 och 1998/99:N230 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

21. Skattereduktion för byggnadsarbete (mom. 23) – kd

Holger Gustafsson (kd) och Helena Höij (kd) har

dels anført følgende:

Enligt nuvarande regler utgör arbete som utförs av fastighetsföretag på företagets fastigheter med egna anställda inte grund för skattereduktion. I praktiken innebär begränsningen att ett mycket stort antal fastighetsägare undantas från möjligheten att erhålla skattereduktion. Det handlar om alla de stora och små byggföretag som också är fastighetsägare och som utnyttjar anställda inom entreprenaddelen av företaget eller koncernen till att utföra renoveringsarbeten på det egna fastighetsbeståndet. Genom att på detta sätt samutnyttja anställda i extern entreprenadverksamhet i underhållet av egna fastigheter kan företagen aktivt arbeta för att upprätthålla sysselsättningen också i tider då byggkonjunkturen är svag.

Med den inriktning som skattereduktion för byggnadsarbete har i dag är det inte rimligt att fastighetsägare som anlitar egen arbetskraft inte är berättigade till skattereduktion. Reglerna leder till konkurrensbegränsning och i värsta fall till att fastighetsägare tvingas friställa sina anställda för att anlita ett annat företag för nödvändiga arbeten.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 23 hemställt:

23. beträffande *skattereduktion för byggnadsarbete*
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Sk614 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

22. Kommunernas beskattningsunderlag (mom. 27) – kd

Holger Gustafsson (kd) och Helena Höj (kd) har

dels anført följande:

Den fastighetsskatt som i dag tas ut på elproduktionsenheter aktualiserar ett kristdemokratiskt förslag som skulle gynna de vattenkraftsproducerande länen. Vårt förslag är att fastighetsskatten i ett längre perspektiv växlas över till en kommunal fastighetsavgift. Detta skulle bli en mycket kraftfull regionalpolitisk insats, inte minst för de län som producerar el baserad på vattenkraft.

Regeringen bör återkomma med förslag till hur en successivt sänkt fastighetsskatt i ett längre perspektiv skall kunna växlas över till en kommunal fastighetsavgift. Särskilt bör utredas hur fastighetsskatten på vattenkraft skall kunna komma de vattenkraftsproducerande kommunerna och länen till del vid en framtida skatteväxling.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 27 hemställt:

27. beträffande *kommunernas beskattningsunderlag*
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:N274 yrkande 13 och med avslag på motion 1998/99:Sk710 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

Bo Lundgren (m), Holger Gustafsson (kd), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Helena Höj (kd) och Marietta de Pourbaix-Lundin (m) har

dels anfört följande:

En förutsättning för ett fungerande skattesystem är att det finns en tillfredsställande kontroll av skatteunderlaget. Det ligger i alla medborgares intresse att skattemyndigheterna har ambitioner att motverka skattefusk. För oss är det centralt att denna strävan inte kränker den enskildes integritet och rättssäkerhet.

Den s.k. generalklausulen avskaffades av den förra borgerliga regeringen. Därefter har den återinförts – och skärpts – av Socialdemokraterna. Vi anser att den står i strid med fundamentala principer som syftar till att förhindra godtycklig maktutövning. Dess tillämpning är svårbegriplig och helt oförutsägbar för de skattskyldiga.

I rättssäkerhetens idé ligger att reglerna skall vara fasta och klara så att medborgarna därigenom kan förutse och förstå konsekvenserna av sitt handlande. Människor måste ha förutsättningar att känna till var gränsen går mellan tillåtet och förbjudet och klart veta vilka sanktionerna är om bestämmelserna överträds. Generalklausulen bör därför avskaffas.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 28 hemställt:

28. beträffande *generalklausulen*

att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Sk308 yrkande 20 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

Särskilda yttranden

1. Inkomstbeskattnings inriktning (mom. 1) – v

Per Rosengren (v) och Marie Engström (v) har

dels anfört följande:

Budgetsaneringen har drabbat både statlig och kommunal verksamhet hårt. Besparingskraven har bl.a. inneburit minskad sysselsättning och det har då främst varit kvinnojobb inom den offentliga sektorn som har gått förlorade. När vi nu kan se slutet på saneringsperioden är det viktigt att vi säkerställer kvaliteten i skola, vård och omsorg och inte ger oss in på stora ofinansierade skattesänkningar som än en gång kan äventyra de offentliga finanserna.

Till stor del innebär skatteuttaget i dag en omfördelning av inkomsterna över livet. Höga marginalsatser, dvs. stark progressivitet ger inte så stora omfördelningseffekter. Men fördelningspolitiken handlar också om att skapa en solidaritet mellan individerna. Där är progressiviteten ett viktigt inslag för att öka samhällssammanhållningen. Vänsterpartiet anser att det är bra med en sådan beskattning och har tidigare också framfört behovet av ytterligare nivåer för att förstärka det progressiva inslaget och få en mer rättvis fördelningspolitik.

Sparkvoten har ökat dramatiskt på senare år och det är främst hushåll i de högre inkomstskikten som har ökat sitt sparande. Ett ökat skatteuttag som riktar in sig på de högre inkomstskikten kan därför huvudsakligen antas påverka dessa gruppers sparande och inte hushållens totala konsumtion. Genom skattelättnader för de lägre inkomstskikten kan hushållens totala konsumtion i stället förväntas öka. Vänsterpartiet förespråkar därför skattelättnader för lägre och normala inkomster.

Skatter har mindre att göra med sysselsättningen och arbetslösheten än vad många ibland tror. Däremot kan skatterna ha stor betydelse för hur arbetslösheten fördelas könsmässigt. Minskade skatter som ger en minskad offentlig sektor leder t.ex. till att framför allt kvinnojobb i kommunsektorn försvinner. När det gäller arbetsgivaravgifter kan resultaten variera beroende på i vilken sektor som förändringen sker. Speciellt inom vissa delar av den privata tjänstesektorn skulle en sänkning av arbetsgivaravgifterna kunna ge en ökad sysselsättning. Detta gäller särskilt i branscher där personalkostnaderna är den största utgiftsposten för företagen.

Vänsterpartiet har i tidigare motioner föreslagit att pengar skall reserveras för reducering av arbetsgivaravgifter inom den privata tjänstesektorn och redovisat att vi vill undanta de branscher som har egen växtkraft, t.ex. databranschen. Vi har också avvisat alla förslag om skatteavdrag/pigavdrag eller sociala checkar för den som vill utnyttja privata tjänster, t.ex. i hemmet.

En annan framkomlig väg för ökad sysselsättning kan vara riktade momsänkningar. På så sätt kan man skapa en ökad efterfrågan, vilket skulle kunna leda till fler arbeten. Vänsterpartiet har tidigare föreslagit att en sådan momsänkning införs inom restaurangbranschen, dels för att öka efterfrågan, dels för att få en likformig beskattning av livsmedel. Inom EU förs i dag också diskussioner om förändringar i momsdirektivet som innebär större möjligheter att använda sig av lägre momssatser inom delar av tjänstesektorn. Det är viktigt att Sverige stöder sådana förändringar.

Vänsterpartiet förespråkar ett aktivt användande av skatt på energi och miljöavgifter för att skapa ett samhälle i ekologisk balans. Vänsterpartiet ser det som nödvändigt att på sikt öka skatteuttaget på energi och sådan konsumtion som påverkar miljön i negativ riktning. Dessa höjningar måste emellertid ses i ett samhällsekonomiskt sammanhang som tar hänsyn till sysselsättnings- och fördelningspolitiska effekter. Sådana krav kan tillgodoses genom att intäkterna från de miljörelaterade skattehöjningarna används för att sänka skatten på arbete, t.ex. genom riktade sänkningar inom löneintensiva branscher. Verksamheter som genererar samhällsekonomiska förluster när man tar hänsyn till miljökostnader bör ta sitt ansvar redan i dag.

En grön skatteväxling löser inte alla problem. Den bidrar t.ex. inte automatiskt till en rättvis fördelning av skattetrycket, varken mellan olika inkomstgrupper eller mellan städer och landsbygd. Det kan också vara ett problem att en ökande del av skattebasen utgörs av något oönskat, dvs. miljöförstöring. Trots detta är det viktigt att vi använder skatteväxling som ett ekonomiskt styrmedel där det är lämpligt och där det kan åstadkomma en hållbar utveckling. Samtidigt måste vi kombinera den med andra metoder på de områden där en skatteväxling är mindre lämplig.

I takt med att statsfinanserna förbättras kan det skapas möjligheter att minska det samlade uttaget av skatter. Enligt Vänsterpartiets mening bör ett finansiellt utrymme användas för sysselsättningsfrämjande åtgärder. I praktiken innebär detta skattesänkningar med fördelningsprofil i syfte att öka den totala efterfrågan i samhällsekonomin.

För att tillgodose fördelningsprofilen bör sådana skattesänkningar i första hand kompensera för det ökade uttaget av allmänna pensionsavgifter. Detta kan ske t.ex. genom höjt grundavdrag för lägre inkomster, ett förvärvsavdrag eller på annat sätt som ökar den disponibla inkomsten. Vänsterpartiet har bl.a. föreslagit att den allmänna pensionsavgiften omvandlas till en statlig inkomstskatt (jfr 1998/99:Sf224). En möjlighet kan vidare vara en statligt finansierad sänkning av kommunalskatterna. I praktiken förutsätter detta någon form av ökade statsbidrag eller en breddning av den kommunala skattebasen.

2. Mangårdsbyggnader (mom. 24) – m

Bo Lundgren (m), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m) och Marietta de Pourbaix-Lundin (m) har

dels anfört följande:

Vi har lagt fram förslag om ett utvidgat och permanent rot-avdrag på 50 % för tjänster som utförs i det egna hemmet. Förslaget innebär bl.a. att arbetskostnaden för underhåll och reparationer av egna hem och därmed halveras även jordbrukets mangårdsbyggnader direkt vid inköp.

Motionärernas önskemål om bättre förutsättningar för reparationer och underhåll av mangårdsbyggnader tillgodoses således om Moderaternas, Kristdemokraternas och Folkpartiets gemensamma förslag om en permanent skattereduktion införs. Vi har därför inte något yrkande när det gäller förslaget om särskilda regler för jordbrukets mangårdsbyggnader.

Bostadsutskottets yttrande 1998/99:BoU2y

Vissa frågor om fastighetsbeskattningen, m.m.

Till skatteutskottet

Skatteutskottet har berett bostadsutskottet tillfälle att avge yttrande över ett antal motioner från 1998 års allmänna motionstid angående bl.a. fastighetsskatt och reavinstbeskattning av bostäder.

Bostadsutskottet behandlar i yttrandet motionerna 1998/99:Sk307 (kd) yrkande 7, 1998/99:Sk601 (m), 1998/99:Sk603 (m), 1998/99:Sk614 (kd), 1998/99:Sk615 (m), 1998/99:Sk623 (kd), 1998/99:Sk666 (kd), 1998/99:Sk679 (kd), 1998/99:Sk680 (kd), 1998/99:Sk681 (c), 1998/99:Sk707 (kd) yrkande 1, 1998/99:N230 (c) yrkande 4 samt 1998/99:Bo235 (v) yrkande 1.

Sammanfattning

Bostadsutskottet avstyrker de motioner om fastighetsskatt, fastighetstaxering, skattereduktion och reavinstbeskattning som behandlas i detta yttrande. Utskottet hänvisar bl.a. till att pågående utredningsarbete bör avvaktas.

Utskottet

Inledning

Bostadsutskottet har vid ett flertal tillfällen framhållit den centrala betydelse som fastighetsskatten och övriga skatter som påverkar boendekostnaderna har i ett bostadspolitiskt sammanhang. I samband med utskottets överväganden i skattefrågor har bl.a. nivån på fastighetsskatten samt härtill anknyttande frågor diskuterats. Förslag med denna inriktning fördes fram i ett antal motioner från 1998 års allmänna motionstid. Flertalet av dessa motionsförslag har behandlats av finansutskottet i betänkande 1998/99:FiU1. Bostadsutskottet har också genom ett protokollsutdrag yttrat sig över motionerna till finansutskottet. Riksdagen tog den 2 december 1998 ställning till finansutskottets betänkande. Bostadsutskottet kan konstatera att även en av de motioner som nu är aktuella för beredning i skatteutskottet tar upp motsvarande frågor om fastighetsskattenivån m.m. Mot bakgrund av att riksdagen nyligen behandlat förslag med samma inriktning gör utskottet inte nu någon förnyad sakbehandling av de förslag som förs fram i motion 1998/99:Sk603 (m) yrkandena 2–4. Utskottet kan i stället hänvisa till de ställningstaganden som respektive parti redovisat i samband med riksdagsbehandlingen i december 1998.

Tomträttsmark

I tre motioner, 1998/99:Sk307 (kd) yrkande 7, 1998/99:Sk623 (kd) och 1998/99:Sk679 (kd), tas upp frågor om fastighetsskatt på tomträttsmark. Gemensamt för dessa motioner är att motionärerna hävdar att markägaren, och inte tomträttshavaren, skall betala fastighetsskatten för tomträttsmarken.

Enligt lagen om statlig fastighetsskatt och fastighetstaxeringslagen jämställs tomträttshavare med fastighetsägare vad gäller skattskyldighet till fastighetsskatt. Vad som anförs i de aktuella motionerna ger inte bostadsutskottet anledning att förorda någon förändring i detta avseende. En omläggning av skattskyldigheten skulle sannolikt föranleda krav från markägaren på en kompensation inom ramen för tomträttsavgälden. Motionerna avstyrks således.

Energibesparande åtgärder

Förslag om att energibesparande åtgärder på en fastighet inte skall leda till höjt taxeringsvärde respektive höjd fastighetsskatt förs fram i motionerna 1998/99:Sk615 (m), 1998/99:Sk680 (kd) och 1998/99:Sk707 (kd) yrkande 1. Motionärerna menar att de nuvarande reglerna motverkar önskvärda energihushållningsåtgärder i bostadsbeståndet.

I de gällande regelsystemen för fastighetstaxering och fastighetsskatt särbehandlas inte investeringar som gjorts i energibesparande syfte. Huvudprincipen är att investeringar som leder till höjt marknadsvärde för en fastighet också leder till höjt taxeringsvärde och därmed höjd fastighetsskatt. Bostadsutskottet kan instämma i att dessa principer i vissa fall kan leda till att åtgärder som är önskvärda ur samhällets synvinkel delvis blir mindre förmånliga att genomföra för den enskilde fastighetsägaren. Investeringar i energibesparande åtgärder eller byte till mer miljövänliga uppvärmningsmetoder är exempel på sådana åtgärder. Sett ur ett energihushållningsperspektiv kan det således framstå som olyckligt att åtgärder som i vissa fall har främjats genom statligt stöd samtidigt leder till en ökad skattebelastning för fastighetsägaren. Som förordas i de aktuella motionerna kan det mot denna bakgrund finnas skäl att överväga möjligheterna till regeländringar inom fastighetsskattesystemets ram. Samtidigt bör givetvis en strävan vara att reglerna för taxering och uttag av fastighetsskatt skall vara så enkla och enhetliga som möjligt.

Bostadsutskottet kan konstatera att Fastighetsbeskattningskommittén enligt sina direktiv (dir. 1998:20) bl.a. skall överväga frågor om undantag från de generella reglerna för fastighetsskatt. En av de frågor som kommittén därvid skall ta ställning till är hur miljöinvesteringar och andra miljörelaterade åtgärder bör påverka fastighetsskatten. I direktiven nämns som tänkbara lösningar att underlaget för fastighetsskatten sätts ned eller att särskilda regler införs om skattereduktion för miljöinvesteringar.

Överväganden med den inriktning som motionärerna förordat kommer således att komma till stånd inom ramen för Fastighetsbeskattningskommitténs pågående arbete. Något tillkännagivande från riksdagen i frågan

Lokala taxeringsnämnder

I motionerna 1998/99:Sk603 (m) yrkande 1 och 1998/99:N230 (c) yrkande 4 föreslås att det inrättas taxeringsnämnder med ett lokalt inflytande. Enligt motiveringen i motionerna skulle detta leda till att man bättre tar till vara den lokala kunskapen och därigenom också får en rättvisare bedömning i taxeringssammanhang.

I direktiven (dir. 1997:36) till Fastighetstaxeringsutredningen har uppmärksammats den kritik som i olika sammanhang har riktats mot att den lokala kunskapen inte i tillräcklig utsträckning tas till vara i taxeringsförfarandet. Utredaren har fått i uppdrag att undersöka om ett förstärkt lekmannainflytande kan leda till ett bättre taxeringsarbete samt lämna förslag till hur ett sådant inflytande kan utformas. Utredningsarbetet kommer att avslutas före halvårsskiftet år 1999.

Mot bakgrund av den betydelse som taxeringsvärdet har bl.a. för nivån på fastighetsskatten är det givetvis angeläget att taxeringen ger en så rättvisande bild av marknadsvärdena som möjligt. De särförhållanden som kan råda på en ort bör så långt det är möjligt beaktas. Bostadsutskottet anser därför att det är angeläget att ta till vara den lokala kunskapen och om möjligt öka lekmannainflytandet i taxeringsförfarandet. Eftersom det ingår i Fastighets-taxeringsutredningens uppdrag att överväga hur ett förstärkt lekmannainflytande kan uppnås finns det skäl att avvakta utredningsresultaten.

Motionerna avstyrks med hänvisning till det anförda.

Tilläggsdirektiv för Fastighetsbeskattningskommittén

Vänsterpartiet hävdar i sin partimotion 1998/99:Bo235 att det föreligger orättvisor mellan olika boendeformer som beror såväl på reglerna för fastighetsskatt samt övrig bostadsbeskattning som på de försämrade villkoren för räntebidrag. I motionens yrkande 1 föreslås att riksdagen skall begära att Fastighetsbeskattningskommittén skall erhålla utvidgade direktiv som innebär att dessa förhållanden analyseras och att förslag för rättvisare boendekostnader redovisas.

Fastighetsbeskattningskommittén har till uppgift att överväga frågor om skattemässig neutralitet mellan olika upplåtelseformer. I direktiven framhålls emellertid att det knappast är meningsfullt att enbart diskutera neutraliteten utifrån skattereglerna. Det anses vara nödvändigt för kommittén att beakta statens åtgärder för bostadsfinansiering och reglerna för bostadsbidrag i en analys av neutralitetsfrågan. Vidare framgår av direktiven att kommittén särskilt skall analysera om fastighetsskatten i kombination med räntebidragssystemet innebär en diskriminering av nyinvesteringar i hyreshus eller ej. Även neutralitetsaspekterna på beskattningen av bostadsrättslägenheter bör enligt direktiven utvärderas.

Sambanden mellan fastighetsskatten och andra förhållanden som kan påverka boendekostnaderna kommer således att diskuteras i Fastighetsbeskattningskommittén. Även om kommittén inte har till uppgift att lämna förslag om exempelvis reglerna för bostadsfinansiering och bostadsbidrag får det förutsättas att frågor om hur bl.a. dessa regler samverkar med skattereglerna kommer att analyseras. Det kan inte uteslutas att denna analys och eventuella förslag om ändringar inom fastighetsskattesystemets ram kan föranleda överväganden om regeländringar inom andra områden. Det kan dock inte anses nödvändigt att förslag med denna inriktning utarbetas inom Fastighetsbeskattningsutredningens ram. Bostadsutskottet avstyrker därför motion 1998/99:Bo235 (v) yrkande 1.

Skattereduktion för byggnadsarbete – Rot-avdrag

Skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete – s.k. Rot-avdrag – medgavs ursprungligen för utgifter under tiden den 15 april 1996–den 31 december 1997. Perioden har sedermera förlängts, och enligt gällande lag (1996:725) får utgifter för byggnadsarbeten t.o.m. den 31 mars 1999 beaktas vid skattereduktion.

I motion 1998/99:Sk614 (kd) diskuteras ett av de villkor som gäller för att skattereduktion för byggnadsarbete skall kunna beviljas. Motionärens invändningar gäller de bestämmelser som innebär att arbete som utförs av ett fastighetsföretags anställda på företagets egna fastigheter inte berättigar till skattereduktion. Dessa bestämmelser anses leda till en konkurrensbegränsning eller till att fastighetsföretag friställer den egna arbetskraften. Motionären föreslår att riksdagen beslutar om sådana förändringar i lagen om skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostadshus att också fastighetsägare som använder egen arbetskraft skall vara berättigad till skattereduktion.

Enligt den aktuella lagen beviljas endast skattereduktion för utgifter för byggnadsarbeten som utförts senast den 31 mars 1999. I motionen föreslås inte någon förändring i detta avseende. Enligt bostadsutskottets uppfattning finns det mot bakgrund av den begränsade återstående tid som skattereduktion kan beviljas inte skäl att nu närmare överväga den föreslagna lagändringen. Motion 1998/99:Sk614 (kd) avstyrks således.

Reavinstbeskattning vid försäljning av bostadsfastigheter

I tre motioner tas frågor upp om reglerna för reavinstbeskattning vid försäljning av bostadsfastigheter.

I motion 1998/99:Sk601 (m) framhålls en rad förhållanden som enligt motionärerna visar att gällande regelsystem är oacceptabelt. Problemen anses dessutom accentueras i samband med att nuvarande övergångsregler upphör att gälla år 2000. Mot denna bakgrund föreslås i motionen att nuvarande övergångsregler förlängs med två år (yrkande 1) och att en grundlig översyn av reglerna för reavinstbeskattning genomförs under denna tid (yrkande 2).

Även i motionerna 1998/99:Sk666 (kd) och 1998/99:Sk681 (c) riktas kritik mot reavinstreglerna samt föreslås att en översyn genomförs.

Bostadsutskottet vill inte utesluta att vissa regler avseende reavinstbeskattning vid försäljning av fastigheter kan behöva ses över. De problem som motionärerna pekar på synes dock inte i första hand vara av bostadspolitisk karaktär utan snarare frågor som det ankommer på skatteutskottet att överväga. Det gäller exempelvis svårigheter att korrekt beräkna, redovisa och kontrollera underlaget för reavinstskatten. Bostadsutskottet avstår därför från ett närmare ställningstagande till förslagen i de aktuella motionerna.

Stockholm den 26 januari 1999

På bostadsutskottets vägnar

Lennart Nilsson

I beslutet har deltagit: Lennart Nilsson (s), Bengt-Ola Rytter (s), Lilian Virgin (s), Owe Hellberg (v), Ulf Björklund (kd), Sten Andersson (m), Carina Moberg (s), Inga Berggren (m), Siw Wittgren-Ahl (s), Sten Lundström (v), Ulla-Britt Hagström (kd), Carl-Erik Skårman (m), Helena Hillar Rosenqvist (mp), Rigmor Ahlstedt (c), Carina Adolfsson (s) och Ewa Thalén Finné (m).

Avvikande meningar

1. Tomträttsmark

Ulf Björklund (kd) och Ulla-Britt Hagström (kd) anser att den del av bostadsutskottets yttrande som under rubriken Utskottet börjar med "Enligt lagen" och slutar med "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

Som anförs i de aktuella kd-motionerna bör systemet med fastighetsskatt på sikt avskaffas. I avvaktan på att en avveckling kan genomföras bör som motionärerna förordar principiella felaktigheter i fastighetsskattesystemet rättas till. En sådan felaktighet gäller uttaget av fastighetsskatt för tomträttsmark. Fastighetsskatten för tomträttsmark bör betalas av markägaren och inte som i dag av tomträttshavaren. Det bör ankomma på regeringen att utforma de nödvändiga författningsändringarna och snarast återkomma till riksdagen med förslag i frågan.

Bostadsutskottet anser att riksdagen med anledning av motionerna 1998/99:Sk307 (kd) yrkande 7, 1998/99:Sk623 (kd) och 1998/99:Sk679 (kd) som sin mening bör ge regeringen till känna vad ovan anförts.

2. Lokala taxeringsnämnder

Rigmor Ahlstedt (c) anser att den del av bostadsutskottets yttrande som under rubriken Utskottet börjar med "Mot bakgrund" och slutar med "det anförda" bort ha följande lydelse:

Bostadsutskottet tillstyrker de aktuella motionsförslagen 1998/99:N230 (c) yrkande 4 och 1998/99:Sk603 (m) yrkande 1 om att lokala taxeringsnämnder bör återinföras. De lokala taxeringsnämnderna bör tillgodose behovet av såväl person- som lokalkännedom. Detta ger bättre förutsättningar för en rättvis bedömning i taxeringsfrågor, särskilt i samband med genomförandet av reduktion av fastighetsbeskattningen för fastboende i skärgårdarna.

3. Tilläggsdirektiv för Fastighetsbeskattningskommittén

Owe Hellberg (v) och Sten Lundström (v) anser att den del av bostadsutskottets yttrande som under rubriken Utskottet börjar med "Sambanden mellan" och slutar med "yrkande 1" bort ha följande lydelse:

Under förra mandatperioden tillsatte regeringen en bostadspolitisk utredning. Utredningens direktiv medgav emellertid inte att ett helhetsgrepp kunde tas i frågan om hur rättvisa boendekostnader skall kunna uppnås. När nu den för boendekostnaderna väsentliga frågan om fastighetsskattesystemet utreds har direktiven åter utformats så att en heltäckande analys av boendekostnaderna undviks. Det är därför angeläget att Fastighetsbeskattningskommittén ges tilläggsdirektiv för sitt arbete.

Bostadsutskottet tillstyrker förslaget i Vänsterpartiets partimotion om att kommittén bör ges direktiv som innebär ett utvidgat mandat att genomföra en bred analys av boendekostnadernas utveckling. I denna analys bör bl.a. effekterna på boendekostnaderna av skattereformen och de försämrade räntebidragen klarläggas. Tilläggsdirektiven bör också innebära ett mandat för kommittén att lämna förslag om åtgärder för rättvisare boendekostnader som ligger utanför fastighetsskattesystemets ram.

Vad ovan anförts innebär att bostadsutskottet tillstyrker motion 1998/99:Bo235 (v) yrkande 1.

4. Skattereduktion för byggnadsarbete – Rot-avdrag

Ulf Björklund (kd), Sten Andersson (m), Inga Berggren (m), Ulla-Britt Hagström (kd), Carl-Erik Skårman (m), Rigmor Ahlstedt (c) och Ewa Thalén Finné (m) anser att den del av bostadsutskottets yttrande som under rubriken Utskottet börjar med "Enligt den" och slutar med "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

Bostadsutskottet instämmer i den bedömning som görs i motion 1998/99:Sk614 (kd). Med den inriktning som skattereduktionen för byggnadsarbete har i dag är det inte rimligt att fastighetsägare som använder egen arbetskraft inte är berättigade till skattereduktion. Reglerna leder till konkurrensbegränsning och i värsta fall till att fastighetsägare tvingas friställa sina egna anställda för att i stället anlita ett annat företag för nödvändiga arbeten. Vad utskottet anför i denna fråga bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Vad gäller frågan om villkoren i övrigt för ett fortsatt och utvidgat stöd till s.k. Rot-åtgärder hänvisar bostadsutskottet till de förslag som tidigare presenterats i motioner av m, kd och fp respektive c.

Ulf Björklund (kd), Sten Andersson (m), Inga Berggren (m), Ulla-Britt Hagström (kd), Carl-Erik Skårman (m), Rigmor Ahlstedt (c) och Ewa Thalén Finné (m) anser att den del av bostadsutskottets yttrande som under rubriken Utskottet börjar med "Bostadsutskottet vill" och slutar med "aktuella motionerna" bort ha följande lydelse:

Som framhålls i de aktuella motionerna leder det komplicerade regelsystemet för reavinstbeskattning vid försäljning av fastigheter många gånger till oförutsägbara resultat. Betydande svårigheter kan föreligga att korrekt beräkna reavinsten och ta hänsyn till alla de faktorer som kan påverka skattenivån. Effekterna av reavinstbeskattningen upplevs inte sällan som orimliga och orättvisa av de enskilda fastighetsägarna. Exempelvis gäller detta vid generationsskiftet. När de nuvarande övergångsreglerna för reavinstbeskattningen upphör år 2000 accentueras dessutom detta problem.

Bostadsutskottet tillstyrker förslagen i de aktuella motionerna om att en översyn bör genomföras av reglerna för reavinstbeskattningen av fastigheter. Gällande övergångsregler bör förlängas i avvaktan på att nya permanenta regler kan träda i kraft. I den förordade översynen är det angeläget att regelsystemet utformas på ett sådant sätt att störningar inte uppkommer på bostadsmarknaden. Det är således angeläget att systemet inte ger några inläsningseffekter eller på annat sätt försvårar fastighetsöverlåtelser.

Särskilt yttrande

Tomträttsmark

Sten Andersson (m), Inga Berggren (m), Carl-Erik Skårman (m) och Ewa Thalén Finné (m) anför:

Det är vår uppfattning att tomträttsinstitutet är en förlegad form av reglering som försätter den enskilde tomträttshavaren i ett beroendeförhållande till kommunen. De motiv som en gång angavs som skäl till tomträttsinstitutets införande har spelat ut sin roll. Upplåtelse av mark genom tomträtt medför i dag inte några fördelar varken för kommunen/markägaren eller för tomträttshavaren. Upplåtelseformen kan tvärtom leda till stor osäkerhet vad gäller de ekonomiska förutsättningarna för husägaren.

Ett stort problem gäller grunderna för fastställande av tomträttsavgälderna. I de aktuella kd-motionerna tas upp ett problem som har samband med denna fråga, nämligen hur fastighetsskatt skall tas ut på tomträttsmark. Dessa problem får givetvis sin lösning vid en avveckling av tomträttsinstitutet. Med denna utgångspunkt finns inte anledning att överväga olika förslag om att reformera tomträttsinstitutet. Riksdagen bör i stället verka för att förslag utarbetas om att nya tomträtter inte skall kunna bildas och om åtgärder i syfte att underlätta utförsäljning av befintliga tomträtter.

Vi återkommer till dessa frågor i annat sammanhang.

Sammanfattning.....	1
Motionerna	1
Yttrande från annat utskott.....	7
Utskottet	7
Inledning.....	7
Utredningar, m. m.	8
Inkomstbeskattningen	8
Kompetenskonton	12
Värdering av bilförmån.....	13
Handikappades bilförmån	14
Miljövänliga förmånsbilar.....	15
Resor till och från arbetet.....	16
Ökade levnadskostnader vid tillfälligt arbete.....	17
Fotbollsdomare	17
Pensionsförsäkringar.....	18
Föräldraaktivitet vid kommunala förskolor.....	19
Beskattning av EU-parlamentariker	20
Avdrag för kampanjmaterial	20
Idrottskonto	21
Biodling	22
Bytesringar.....	23
Glesbygdsavdrag.....	23
Gåvor till ideella organisationer.....	24
Attraktiva områden	24
Tomträttsmark.....	25
Energisparande åtgärder.....	25
Lokala taxeringsnämnder.....	26
Tilläggsdirektiv till Fastighetsbeskattningskommittén.....	27
Skattereduktion för byggnadsarbete.....	28
Mangårdsbyggnader.....	29
Fastighetsskatten på vattenkraftverk	29
Gränsgångare	30
Kommunernas beskattningsunderlag	31
Generalklausulen	32
Hemställen	32
Reservationer	36
1. Inkomstbeskattningens inriktning (mom. 1) – m	36
2. Inkomstbeskattningens inriktning (mom. 1) – kd	37
3. Inkomstbeskattningens inriktning (mom. 1) – c.....	38
4. Kompetenskonton (mom. 2) – m	40
5. Kompetenskonton (mom. 2) – kd.....	41
6. Kompetenskonton (mom. 2) – c.....	41
7. Värdering av bilförmån (mom. 3) – m, kd.....	42
8. Handikappades bilförmån (mom. 4) – m	43
9. Resor till och från arbetet (mom. 6) – m.....	43

10. Ökade levnadskostnader vid tillfälligt arbete (mom. 7) – m.....	44
11. Resekostnader vid kortvariga uppdrag (mom. 8) – m.....	45
12. Pensionsförsäkringar (mom. 9) – m.....	45
13. Biodling (mom. 14) – kd.....	46
14. Bytesringar (mom. 15) – mp.....	47
15. Glesbygdsavdrag (mom. 16) – c.....	47
16. Gåvor till ideella organisationer (mom. 17) – m, kd.....	48
17. Attraktiva områden (mom. 18) – m.....	49
18. Tomträttsmark (mom. 19) – kd.....	49
19. Energisparande åtgärder (mom. 20) – m, kd.....	50
20. Lokala taxeringsnämnder (mom. 21) – c.....	50
21. Skattereduktion för byggnadsarbete (mom. 23) – kd.....	50
22. Kommunernas beskattningsunderlag (mom. 27) – kd.....	51
23. Generalklausulen (mom. 28) – m, kd.....	52
Särskilda yttranden.....	52
1. Inkomstbeskattningens inriktning (mom. 1) – v.....	52
2. Mangårdsbyggnader (mom. 24) – m.....	54
Bostadsutskottets yttrande 1998/99:BoU2y.....	55